

En Hårlevdrengs erindringer

Hårlev før og nu

Hårlev Hovedgade før

Hårlev Hovedgade nu

Finn Seehusen
Støtteforeningen for
Vallø
Lokalhistoriske Arkiv

En Hårlevdrengs erindringer

Hårlev før og nu

*En Hårlevdrengs erindringer
Hårlev før og nu*

*Copyright Finn Seehusen og Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv
Redaktionen afsluttet i juni 2021*

*Layout og tilrettelæggelse: Finn Seehusen
Tekstbehandling: Finn Seehusen
Korrektur: Inger Olsen og Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv*

*Billeder er hentet fra bl.a.:
Hjemmesiden Arkiv.dk – Billeder udlånt af venner og bekendte – Egne private fotos – Tilgængelige
klip fra Facebook – Vallø Lokalhistoriske Arkiv, herunder hjemmesiden valloeark.dk
Stor tak til alle!*

*Forsiden:
Billede af forfatteren – billede af Hovedgaden set fra jernbaneoverskæringen mod vest fra gamle
dage – billede af Hovedgaden set fra hjørnet af Bredgade/Hovedgaden mod vest.
På siden efter forsiden ses øverst et billede af Haarlev Bryggeri fra tiden, før det blev revet ned for
at gøre plads til Hovedgadens forlængelse ud til rundkørslen ved Køgevej.*

*Bagsiden:
Billede af forfatteren – billede af Hovedgaden set fra jernbaneoverskæringen mod vest fra gamle
dage – billeder fra rundkørslen ved Hovedgaden/Køgevej og et vejskilt med teksten "Hårlev C" –
Billede af stenen med kongekronen på hjørnet af Bygaden/Hovedgaden. (Imponerende at den
hjemmegjorte kongekrone har fået lov til at blive siddende på stenen). Nogle kalder den symbolet
for "Kongebyen" – det er sikkert ikke alle i kommunen, der er enige i den tolkning.*

*ISBN: 978-87-970279-4-3
Sats og trykning: Sangill Grafisk*

Indledning

Kære læser

Eftertænkksomhed er en god ting, har en klog mand engang sagt. Og netop eftertænkksomhed var for mig det, der gav inspirationen til at skrive denne bog.

Når jeg tænker tilbage på min barndom og ungdom, så husker jeg, at der i Hårlev dengang var ganske mange småvirksomheder - eller forretninger, om man vil. Men som årene er gået, så eksisterer mange af disse virksomheder jo desværre ikke mere. Tidens tand har gjort det af med dem. Over tid er der dog heldigvis opstået nye virksomheder, der er rykket ind i de ellers tomme forretningslokaler – heldigvis – og godt for byen.

Dertil kan lægges, at både jeg selv og/eller min familie gennem årene på forskellig vis har haft relationer til en ganske pæn del af ejendommene på såvel Hovedgaden som Hårlev Bygade – ja, endda også enkelte ejendomme på sidegaderne.

Disse forhold gav mig idéen til at fortælle om hver enkelt ejendom – hvad har der været af virksomhed, hvem har boet der, og hvordan har min og/eller min families relationer til de pågældende ejendomme været.

Undervejs i processen faldt det også naturligt i samme bog at berette om min egen barndom og opvækst, da jeg jo er, hvad man kan kalde ”en rigtig Hårlevdreng” – jeg er født i Hårlev, døbt i Hårlev, opvokset i Hårlev, konfirmeret i Hårlev, altid boet i Hårlev og altid arbejdet i Hårlev indtil mit aktive arbejdsliv sluttede den 1. marts 2012, hvor jeg gik på pension. Nogen vil måske kalde det snævertsynet at arbejde det samme sted i så mange år – jeg foretrækker dog at kalde det ”trofasthed” og ”god og stabil arbejdskraft”.

Måske kunne bogens indhold også give mening for tilflyttere med interesse for byens historie. Andre steder ses projekter som ”Kend din by” og lignende. Skulle noget tilsvarende komme på tale i Hårlev – ja, så kunne bogen måske i al beskedenhed tjene som stikord til et sådant projekt.

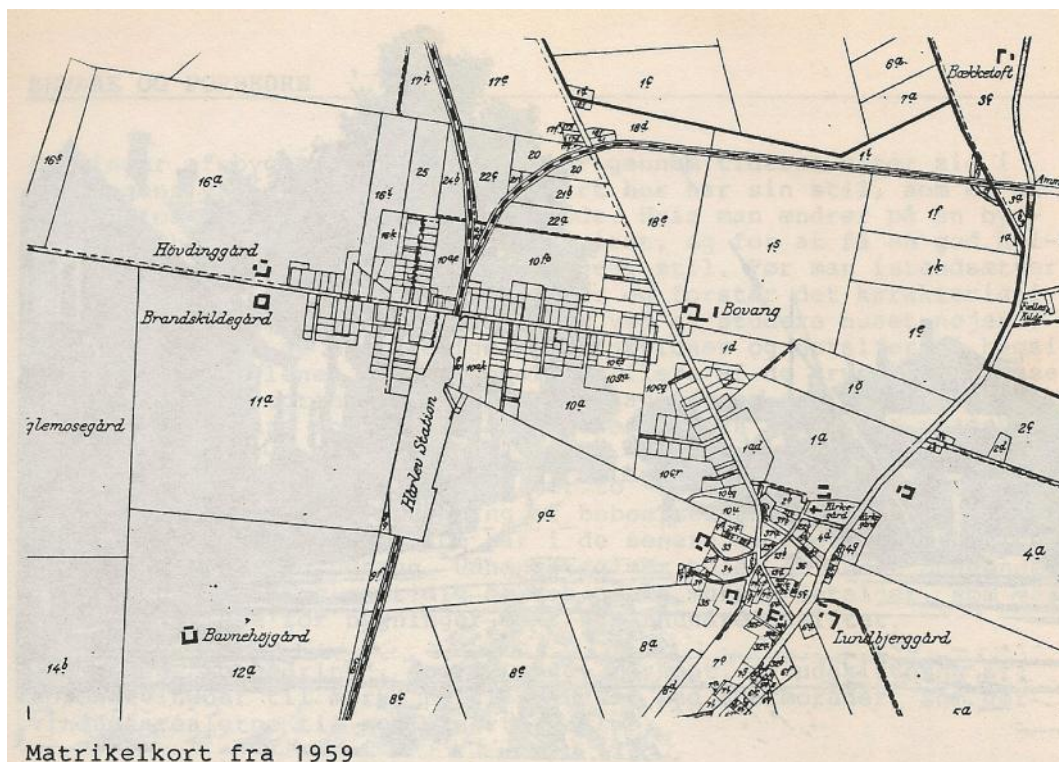
Det har været mit grundlag for at skrive bogen ”En Hårlev-drengs erindringer – Hårlev før og nu”.

Foruden min egen hukommelse, så har talrige andre bidraget med input på samtalebasis – stor tak for det – ingen nævnt ingen glemt.

Også tak til venner og bekendte for lån at private fotos, der på bedste vis supplerer mine egne fotos og fotos udlånt fra Vallø Lokalhistoriske Arkiv.

God fornøjelse med bogen.

Byens udvikling

Indtil slutningen af 1800-tallet var Hårlev by blot en lille landsby, der bestod af gårde og huse placeret omkring kirken – området som i min barndom altid blev omtalt som ”Gammel Hårlev”.

Men i 1879, da Østbanen blev anlagt, kom der skub i byggeriet omkring stationsbygningen, købmandsgården (Willemoes Petersen) og andelsmejeriet (Hårlev Mejeri).

Den største udvikling i boligbyggeriet skete således fra år 1900 – 1915 – en udvikling, der i høj grad blev meget markant for stationsbyens udseende. Bygningerne fra dengang har i store træk bevaret deres særpræg og karakteristika.

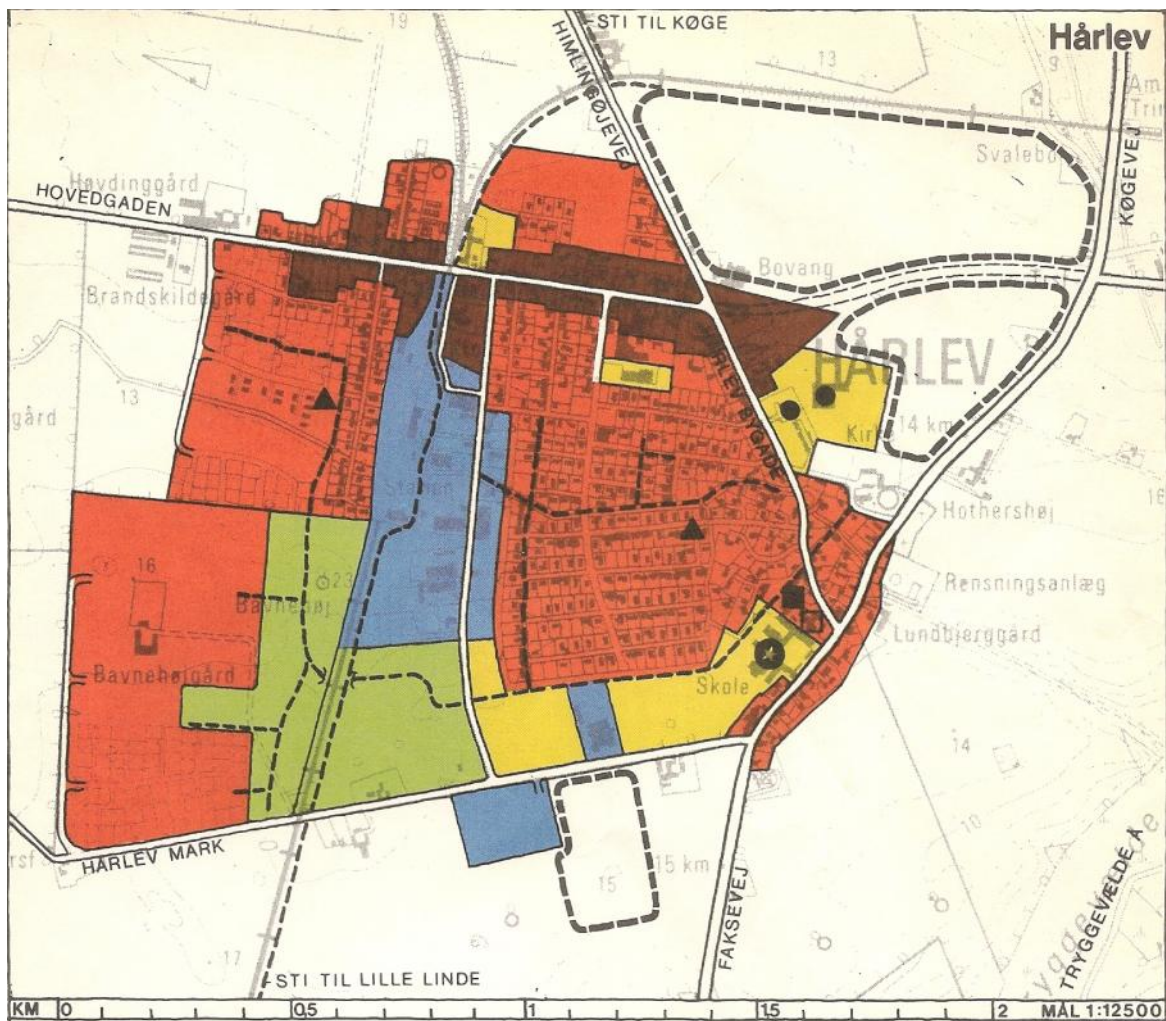
Der er således helt op til 1970-erne kun bygget enkelte ”udfyldningsbyggerier”, hvor de sidste tomme byggegrunde blev udnyttet.

I 1970-erne sker der så en ny markant byudvikling, hvor en del bygninger nedrives og flere parceller udstykkes for at give plads til nyt byggeri.

På den måde smeltede ”Gammel Hårlev” og stationsbyen sammen til det, vi i dag kender som Hårlev.

Med henvisning til matrikelkortet fra 1959 ovenfor kan det konstateres, at matrikelnumrene 8, 9, 10, 11, 12 og 16 i dag er udstykket til parcelhus- og/eller industrigrunde – bl.a. bor jeg selv på en lille klat jord, som er udstykket fra matr.nr. 9a (Hyldegårdens jorder).

Til sammenligning gengives her en udviklingsplan for byen, som den blev fremlagt i 1981. (De røde områder er boligområder, de gule er til offentlige formål, de blå er erhvervsområder og de grønne – ja, det er grønne områder. De områder, der er markeret med kraftigt stiplede linjer, er tænkt til fremtidige byområder).

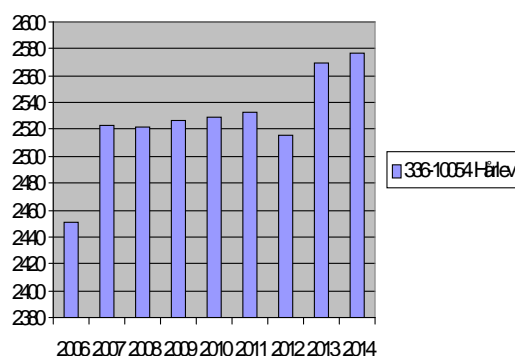
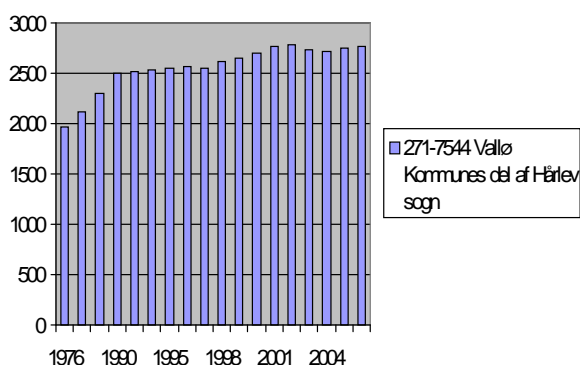
En stor del af planerne fra dengang er i dag realiseret – både på Bovang og Høvdinggård skyder i skrivende stund adskillige huse op, så det må siges, at der er sket ganske meget med byen siden 1959!

Befolkningsudvikling

Det siger sig selv, at byens befolkningstal måtte stige med de gennemførte udstykninger. Desværre er der ikke offentligt tilgængelige data for befolkningens udvikling helt tilbage fra min barndom i 1950-erne.

Men data fra slut 1970-erne og frem til i dag viser med al tydelighed en jævn stigning, ja, nogen vil måske kalde det en kraftig stigning. I takt hermed blev det naturligvis nødvendigt med udbygning af daginstitutioner, skole m.v., hvilket da også er sket.

De følgende data hviler på forskelligt grundlag, idet definitionen af ”Hårlev” i de angivne perioder ikke entydigt kan fastslås ud fra det tilgængelige statistikmateriale.

Men uanset hvad, så viser diagrammerne en relativ markant stigning i befolkningstallet over de seneste 40 år – mest markant omkring årtusindeskiftet.

Familiedata

Inden vi når til beskrivelsen af byens ejendomme og vores relationer dertil, er det nok på sin plads at fortælle lidt om min nærmeste familie.

Min far Christian Seehusen blev født 8.9.1910 og døde den 11.3.1985. Så vidt jeg ved, blev han født på Delhovedgård i Roholte Sogn.

Far var søn af forpagter Christian Seehusen, - født 3.9.1869, død 14.5. 1937, - som kom fra Langebæk.

Farfars første hustru døde i en tidlig alder af kræft, men sammen nåede de at få 4 børn – alle drenge.

Hende, som vi børn lærte at kende som ”Farmor”, hed Johanne Emilie – kaldet Johnnie – født 4.9.1891 og død 20.6.1983. Hun boede i Lundby ved Køng på et lille landsted sammen med fars

bror Frits. Far havde derudover en tvillingebror Ove, som boede i København, og yderligere en bror Bent, der boede i Jylland på Varde-egnen.

Farbror Bent havde 2 børn – Ivar og Vibeke. Farbror Ove havde 1 barn – John. Farbror Frits var single og havde ingen børn.

Min mor Karen Rigmor Haag Seehusen, født 10.3.1912 – døde 28.3.2003 – altså 91 år gammel. Mors forældre Peter og Sofie Jakobsen boede oprindeligt på et lille husmandssted i Lystrup (På Køgevej), men flyttede senere til Hårlev i et flot hus kaldet ”Vesterbo” på Hovedgaden 61.

Mor havde 1 søster Carla og 1 bror Albert. Så langt tilbage, jeg kan huske, boede moster Carla sammen med sin mand Christian Hansen på Fiona i Holmstrup på Fyn. Moster og onkel havde 4 børn – Grethe, Lise, Birthe og Leif.

Morbror Albert Jakobsen var gift med Elisabeth (datter af Erik Sørensen) og boede på Rødhøjgård i Stolpehuse lidt uden for Hårlev by. De havde også 4 børn – Kurt, Poul Erik, Kirsten og Jørgen.

Før mor blev gift, havde hun job på et trykkeri i Lille Linde (L.P. Ottosens Trykkeri). Her kom hun desværre til skade med sin pegefinger, og kunne derfor ikke arbejde på trykkeriet længere. Sidenhen har hun altid været hjemmegående husmor.

Mor og far blev viet 27.6.1937 i Hårlev Kirke, og fejrede sølvbryllup 27.6.1962. På det tidspunkt boede vi på Søndergade 1.

Far og mor fostrede i alt 4 børn:

Palle Haag Seehusen, født februar 1941

Lene Haag Seehusen, født oktober 1944

Finn Haag Seehusen, født februar 1949

Ib Haag Seehusen, født maj 1951 – død februar 2019

Far og mor gik i deres yngre dage begge til korsang i den gamle røde skole på Faxevej 5. Korets dirigent var navnkundige skolelærer Skov.

Far spillede på et tidspunkt tennis, men hvor det var, erindrer jeg ikke. Men jeg husker, at hans tennisketcher var tung som et ondt år – noget anderledes end nutidens lette ketchere fremstillet af kunstige materialer.

Far var i en periode med i juletræskomiteen, der hvert år 4. juledag arrangerede juletræsfest, som altid blev holdt på Hårlev Kro. Jeg husker, far og adskillige andre var placeret rundt omkring det kæmpestore juletræ, der var udstyret med levende lys – en slags brandvagter kan man sige.

Når alskens traditionelle julesalmer var blevet afsunget, mens vi gik rundt om juletræet, var det tid til uddeling af godteposer til alle børnene – for os børn det store højdepunkt ved de traditionelle juletræsfester, der udelukkende kom i stand ved frivilligt arbejde.

Som så mange andre af den tids aktiviteter, døde denne traditionelle aktivitet også ud, som årene gik – ingen frivillige havde simpelthen lyst og/eller tid til at varetage opgaven. Ærgerligt nok, for det var virkelig en begivenhed, som byens børn så frem til.

Heldigvis er traditionen blevet genoptaget i de sidste par år, hvor en gruppe yngre borgere har taget tråden op. Og ja, juletræsfesten afholdes igen på Hårlev Kro i Elverhøjsalen.

Udover det nævnte deltog mor og far ikke i andre fritidssysler.

Mor lærte at spille klaver, og på Søndergade, hvor vi boede, havde vi naturligvis et klaver installeret. Jeg husker, når vi ved diverse sammenkomster opfordrede mor til at ”give et nummer”, så kunne vi næsten være sikre på, at enten blev det ”Aftenklokkerne” eller ”Kommer der ikke snart en Tuborg til mig” – dem kunne hun nemlig spille uden noder.

Den dag i dag har jeg stadig vores gamle klaver (Hornung og Møller) stående i stuen – godt nok nu piv falsk – men det er et flot stykke møbel, så jeg nænner ikke at skrotte det.

Min søster Lene lærte også at spille klaver (hos navnkundige Kamma Gude), og hun blev også rigtig god til det.

Når vi nu er ved musikken, så lærte min bror Palle at spille trompet (hos Tage Christoffersen, som var postbud og boede på Bjergagervej). Det blev han også rigtig god til.

Jeg husker, at der på et tidspunkt blev arrangeret nogle aftener rundt omkring i forsamlingshusene – kaldet ”Gøglervognen” – til et af disse arrangementer spillede Palle bl.a. Trompetpolka sammen med sin spillelærer. Senere lagde Palle trompeten på hylden. I stedet begyndte han at klemte lidt på en guitar – det blev dog aldrig til mere end klemteriet.

Da lillebror Ib aftjente sin værnepligt, kom han minsandten i militærets musikkorps som trompetist, og jeg husker at korpset endda indspillede en plade med militærmusik. I nyere tid har Ib lært sig at spille orgel, og han har efterfølgende i mange år turneret rundt som festmusiker.

Jeg selv blev lidt inspireret af Palles guitaraspil, og fik på et tidspunkt min egen guitar – en rigtig elektrisk rockguitar, som jeg ved selvstudium lærte at spille lidt på.

Til venstre billede af min fætter Jørgen med rockguitaren, og til højre rockguitaren. Billederne er taget ved min konfirmationsfest i april 1963 på Søndergade 1.

Men en elektrisk guitar kræver jo en form for forstærker – en sådan fik jeg da også indkøbt, men ak – det viste sig, at det i virkeligheden var et samlesæt.

Jeg havde ingen forstand på elektronik dengang. Men vi fandt ud af, at en vis hr. Carl Larsen (far til muremester Benny Larsen) boede på Ravnsvej, og som min far kendte – han vidste noget om det, og han tilbød at samle den for mig – og han gjorde det ganske gratis.

Stor var min glæde, da forstærkeren blev leveret – i samlet stand vel at mærke. Ikke nok med at guitaren krævede en forstærker – der skulle jo også en højttaler til. Palle havde heldigvis en kæmpe stor højttaler, som han brugte i forbindelse med sin spolebåndoptager. En kæmpe kasse var det – måske 1 x 1 meter. Men så var udstyret også komplet, og så blev der spillet høj musik til den store guldmedalje – sikkert til stor gene for de nærmeste naboer.

Jeg husker, at jeg indkøbte nodepapir, for nu skulle jeg da til at komponere min egen musik. Men det blev ved papiret – jeg fik aldrig lært at læse noder. Men de mest elementære greb på guitaren fik jeg da lært – kaldet becifring.

Forstærkeren har jeg ikke mere – den røg på lossepladsen – men guitaren har jeg faktisk endnu. Godt nok mangler der et par strenge, men alligevel.

I mellemtiden har jeg arvet en akustisk guitar fra en genbo, og den bliver af og til slæbt frem for at genopleve gamle minder.

På et tidspunkt, mens jeg gik i skole, var vi nogle stykker, der fik dannet et lille band – oven i købet med sangerinde på. Bandet kaldte vi ”Guldfiskene”. Vi fik lov til at øve om eftermiddagen på skolen. Jeg husker, at et af de første numre vi med hjælp fra skolens musiklærer lærte at spille, var den tids store hit ”Alley Cat” skrevet af Bent Fabricius Bjerre. Den gik i C-dur – hvor var det stort, da vi fik den lært.

En enkelt gang blev vi inviteret til at spille til en fest – vistnok i en ungdomsklub, der havde til huse i Sydstevn's Forsamlingshus. Joh, det var tider dengang!

Personlige data og mine første år

Født 9.2.1949 på Søndergade 1 i Hårlev – døbt 20.3. samme år i Hårlev Kirke af pastor Sigurd Schjørring.

Konfirmeret i Hårlev Kirke april 1963 af samme pastor Schjørring.

Viet til Gyda i Strøby Kirke 16.3.1974 af den stedlige præst Torben Juul Christensen. Gyda er desværre død i juli 2020.

Datter Jette født i juli 1974 og søn Lars født i januar 1978 – begge er nu for længst fløjet fra reden, gift og fået børn.

Jette m. familie bor på Nymøllevej og Lars m. familie boede først på Nygade i Klippinge, og efter en skilsmisse gik turen så til Blyvænget i Hårlev, hvor han bor nu – altså ikke særlig langt fra deres barndomshjem.

Familiefotoet herunder er taget ved vores kobberbryllup i september 1986 på Hyldevænget 24.

Søndergade 1 blev solgt i starten af 1960-erne, og vi flyttede til Søndergade 5 (murer Carl Hansens hus), som vores forældre købte – Jeg gik i søndagsskole (Søndergade 10) og lærte der at spille på blokfløjte.

Billedet øverst til venstre er Søndergade 1 fra dengang, og billedet til højre er et nutidigt foto af Søndergade nr. 1, som det ser ud i dag - unægtelig en stor forandring fra dengang. Nederst til venstre Søndergade 5, som det tog sig ud, da vi boede der, og til højre billedet af ejendommen, som den ser ud i dag.

Vi havde en opvækst under beskedne kår, da husstanden alene skulle leve af fars løn – mor var jo hjemmegående. Derfor ikke de store midler at klare sig for, hvilket vi børn også mærkede. Hvis vi ville mere, så måtte vi finde os et fritidsjob, der kunne kaste lidt lommepege af sig.

Fritidsjobs

Jeg var mælkedreng hos ”Mælke Alfred” (Alfred Jacobsen) i mine første skoleår – det betød tidligt op og læsse mælkevognen på Hårlev Mejeri.

Vi fik altid først morgenmad på Faxevej, hvor Alfred boede, inden dagens rute kunne påbegyndes. Mælkevognen blev trukket af en særdeles rolig hest – Musse, hed den. Musse kunne stort set selv finde rundt på den daglige mælkerute, der omfattede Hovedgaden og Hårlev Bygade med tilstødende sideveje.

På den måde fik jeg det første kendskab til mange af byens borgere.

Jeg husker bl.a. en gang, hvor vi en tidlig morgen gjorde holdt ved den gamle røde skole på Faxevej. Her boede skoleinspektøren Axel P. Jensen i stueetagen, og på første sal var der en lejlighed, hvor vores lærerinde Anna Rasmussen (frk. Rasmussen) boede.

Skoleinspektøren spurgte mig, om jeg kunne stave til ”gjort”. Ja, svarede jeg og stavede ”gjordt”.

Det viste sig, at lærerinden fra sit vindue på første sal havde overhørt episoden.

Næste dag i skolen fik jeg besked om at stave ordet rigtigt, for som hun sagde: Den der skriver ”d” i gjort, skal have sin rumpe smurt. Det glemmer jeg aldrig, og jeg har aldrig sidenhen stavet ordet forkert.

Mælkejobbet gav gode lommepenge.

Mens far var ansat hos købmand Christoffersen på Hovedgaden 60, skulle firmaet hvert år i december måned have omdelt kalendere for det kommende år. Den tjans blev mig til del og gav også lidt lommepenge.

I et par sæsoner tog jeg løg op på Boholmgårdens marker i Endeslev. Boholm var dengang ejet af Harald Boholm og hans hustru Else. Jobbet kom i stand via min lillebror, der allerede var ansat som løgoptager samme sted.

Løgene blev leveret til den daværende Løgfabrik i Varpelev (K.V. Andersen). Fabrikken lukkede efter en del år produktionen ned.

Her i nyere tid huserer nu på løgfabrikens område Varpelev Erhvervspark med maskinværksted, Stevns Bryghus, busvognmand (Søren Rytgaard), kunstnerværksted m.m. I skrivende stund er busvirksomheden dog også lukket ned.

Jobbet som løgoptager blev aflønnet på timebasis og kastede også gode lommepenge af sig.

Jeg kom senere til at arbejde sammen med Harald Boholm i forretningsudvalget for FIV (Foreningssamvirket i Vallø), der i starten af 1970'erne bl.a. arrangerede de store Skt. Hans fester i Vallø Slotspark.

Harald og Else flyttede på deres gamle dage til et parcelhus i Hårlev by – begge er nu afgået ved døden.

Og så lavede jeg stikben hos Mogens Skovgaard, der havde sin virksomhed på Hårlev Bygade 2 – gift med Ingelise Skovgaard, der på det tidspunkt var husgerningslærer på Hotherskolen.

Værkstedet var indrettet i en af ejendommens udlænger, og jobbet bestod i at bore huller i stikben til elstik/hanstik. Aflønning skete på akkordbasis, jo flere æsker af stikben, man kunne lave, des flere penge kom der i kassen. Jobbet foregik typisk om aftenen og de tidlige nattetimer.

Der var ikke så meget fokus på sikkerhed – kun sikkerhedsbriller var til rådighed. Jobbet stoppede, da Skovgaard nægtede at udbetale feriepenge af indtjeningen. Efter nogle år lukkede virksomheden helt ned.

Ejendommens stuehus fungerer – som dengang - også i dag som bolig – i øvrigt ganske flot renoveret.

Sidenhen fik jeg job som bydreng i købmandsforretningen på Hovedgaden 60. Jeg husker bl.a. at jeg 1 gang ugentligt skulle bringe varer til en adresse på Maglehøjvej i Varpelev – på en Long John budcykel, vel at mærke. Det var en ganske drøj tur, når Long John Cyklen var fuldt læsset med øl i 50 stk. kasser og andre dagligvarer. Men dengang var man ikke så pjevset, og det gik da også meget godt, trods alt.

Efterhånden fik jeg også lov til at ekspedere kunderne i forretningen, og i den anledning blev jeg udstyret med en kardusgrå kittel, så jeg nærmest lignede en rigtig ekspedient.

De voksne i forretningen fandt af og til anledning til at lave lidt skæg med mig. Jeg husker bl.a., at jeg blev sendt over til konkurrenten på den anden side af vejen (A. Willemoes Petersen) for at købe kørnerprikker. Desværre var de hver gang udsolgt, som de sagde hos Willemoes Petersen, når jeg kom. Og de grinede godt i skægget, da jeg kom retur til Hovedgaden 60 med førnævnte besked. Jeg blev også af og til sendt hjem til min mor efter en kande kaffe, så de voksne i forretningen kunne få en forfriskning.

Under købmandsforretningen var der en pæn stor kælder, hvor øl og sodavand blev opbevaret. Også store trætønder med sild stod i kælderen, og hvert år, når de første sild kom, så blev proppen slået af en tønne og de ansatte i grovvareafdelingen i gården kom over og fik en smagsprøve – dertil naturligvis en pilsner.

Når ølmændene fra depoterne kom forbi og fyldte kælderen op, så kom folkene fra grovvareafdelingen også over med den overbevisning, at ølmanden nok gav en pilsner – det gjorde han da også. Det fandt folkene hurtigt ud af, og aldrig så snart en ølmand var landet, så stod folkene der – dem kunne man ikke sådan snyde.

Af og til kunne øldrikkeriet godt tage overhånd – jeg husker særligt en af grovvarefolkene, der – når han havde fået rigeligt at drikke – rendte rundt med en stor våd plamage foran på bukserne. Det var et godt tegn på, at der havde været godt gang i ølindtaget.

Jobbet som bydreng havde jeg i adskillige år, og de gode tjente penge kunne jeg selvfølgelig godt bruge – både til skæg og ballade, men en beskedent opsparing kunne det skam også blive til.

Som tiderne var dengang, var parolen, at man selv måtte spare op til de ønsker man måtte have. Et godt princip, som jeg efterfølgende har søgt at leve op til – med ganske godt resultat, kan jeg sige nu. Også vores børn har jeg forsøgt at præge i samme retning, og efterhånden som de er vokset til, er det fornuftige i princippet da også gået op for dem.

Andre fritidssysler

Guitarspil

Lidt guitarspil blev det som nævnt til i de unge år – men nu kun ganske sjældent.

Fodbold

Jeg kom tilfældigvis på boldbanen ved Hotherskolen iført gummistøvler. Dengang var der en ungdomstræner - John Råhauge Petersen – der opfordrede mig til at begynde at spille fodbold – derefter blev jeg aktiv fodboldspiller i Hårlev Boldklub, som senere blev til BK Vallø. Såvel træning som turneringskampe foregik dengang på boldbanen ved Hotherskolen – den eneste, der var til rådighed for klubben.

Senere lykkedes det at få opført et klubhus på Hårlev Mark ved hjælp af frivillige kræfter. Samlet set var der 3 fodboldbaner på dette areal – rent luksus i forhold til hvad vi havde været vant til. Da vi ydermere fik etableret lysanlæg på træningsbanen, så var det jo helt perfekt.

Som regel fik vi øl efter kampene i klubhuset på Hårlev Mark. Min søn Lars var som helt lille altid med i klubhuset. Når han og jeg kom hjem, blev han altid spurgt: Hvor mange øl har far drukket? Han kaldte det i øvrigt altid for ”kukhuset”.

Jeg stoppede med at spille fodbold, da jeg nåede veteranholdet. – nødvendig restitutionstid efter kampene blev simpelthen for lang.

I klubbens velmagtsdage kom det bedste herrehold i Serie 1, dog kun en enkelt sæson trænet af Jesper Rasmussen fra Køge. Klubbens økonomi begyndte at vakle i den periode.

Årene før var vi i Serie 2 bl.a. med John Nymann som træner – John kom fra Store Heddinge – var i en periode ansat som ekspedient i Tages Magasin, der på det tidspunkt havde sin tøjforretning på Hovedgaden 41 (købmand Willemoes).

Ellers var vi i mange år fast inventar i Serie 3 – det passede bedre til vores niveau.

Dengang var det normalt, at spillernes koner og børn fulgte med i hjemmekampene – de mødte op med hver deres barnevogne – i dag er det ”en by i Rusland” – nu skal forældrene bare have afleveret deres børn, så klubben/trænerne kan tage sig af dem – så er forældrene fri så længe. Det er ikke lige min kop the! Hvor er klubånden blevet af? Derfor er det i dag også så svært for klubberne at skaffe frivillige ledere – ingen gider det nu til dags, medmindre de da får en klækkelig sum penge for det. Sørgeligt, siger jeg bare!

Kælkning

Som barn blev det til mange kælketure på Baunehøj. Det var ikke usædvanligt, at nogle kom til skade, når kælken væltede på vej ned ad bakken.

Skøjteløb

Skøjteløb på engene i Varpelev ved Tryggevælde Å, når engene var frosset til. Det foregik med skøjter spændt på gummistøvler – de ”rigtige” kunstskejter var der ikke råd til. Men det gik jo meget godt alligevel.

Dans

Danseskole – ja, jeg gik til dans, og dansen foregik i den store sal på Hårlev Kro – danselærerinden hed vistnok Inge Larsen, som blev hjulpet af sin søster Lis (de kom fra Herfølgekanten) – jeg dansede i starten med Randi Hansen, som jeg også var klassekammerat med i skolen. Blev vel efterhånden lidt småforelsket i hende. Jeg forærede hende i hvert fald et lille halssmykke efter et afdansningsbal. Senere dansede jeg med Inge Olsen, datter af byens bankbestyrer Leo Olsen.

Musikken til dansen blev dengang leveret af en pianist, der troligt uge efter uge akkompagnerede til de danse, vi skulle lære – han hed Knud Olsen (altid bare ”Olsen” kaldet). I vore dage klares

musikken på danseskolerne jo via elektroniske medier, men sådan var det ikke dengang – der var skam ”levende musik”.

Vi kom også ud til turneringsdans – bl.a. husker jeg engang i Folkets Hus på Jagtvej i København. Hvis vi var heldige klarede vi os igennem til anden runde i konkurrencerne, men derefter var det også slut for vores vedkommende – men spændende var det, og det gi'r næsten associationer til nutidens ”Vild med dans”.

Også vores 2 børn har begge gået til dans fra ganske små – dog ikke i Hårlev, men i Strøby Forsamlingshus – da var det Jeanne Wisholm fra Store Heddinge, der drev danseskolen der dengang.

Billedet til venstre stammer fra et afdansningsbal, hvor jeg dansede brudevals med Sus Rasmussen, der kom fra Varpelev. På billedet til højre danser jeg med Randi, og det andet par er Susanne Nielsen, der danser med Torben Weien Nielsen.

Håndbold

Jeg spillede håndbold udendørs om sommeren på banerne ved Hotherskolen – trænet af bl.a. Helge Hansen (Randis far). På et tidspunkt måtte jeg vælge mellem fodbold og håndbold – fodbolden vandt – derefter spillede jeg ikke håndbold i mange år, men kom i voksenalderen tilbage – såvel udendørs (i BK Vallø-regi) og indendørs (i både St. Tårnby og BK Vallø-regi) – først i Strøbyhallen, der kom til i 1975, senere i Hårlevhallen, der blev indviet i 1979 – Jeg nåede bl.a. at spille enkelte kampe på hold med min søn Lars (herre A, oldboys og veteran). Jeg stoppede med håndbold som 60-årig – som med fodbold, så tog det efterhånden også her for lang tid at restituere efter hver kamp.

Bordtennis

Bordtennis spillede jeg i BK Vallø – med Aase Johansen som et fabelagtigt samlingspunkt. Jeg nåede at blive den mest vindende spiller i holdkampe i Serie 3. Holdet bestod af 3 mand, og der skulle spilles både single og double – jeg spillede i starten double med lillebror Ib, men vi blev altid uvenner under kampene – doublemakkeren blev derfor udskiftet til min fætter Jørgen, så gik det bedre.

Spillet foregik i Hotherskolens gymnastiksal (nu skolebibliotek). Jeg husker, vi hentede sodavand hos Hedvig på Solbakkevej (Øl-Sørens kone) til hver eneste trænings- og kampaften. Senere blev

bordtennis udskilt fra BK Vallø til en selvstændig forening BTK 81 med Johnny Andersen som Primus Motor.

Hjemme på Søndergade 5 spillede vi meget bordtennis i garagen – det foregik såmænd på en simpel spånplade – ikke de bedste forhold, men alligevel godt nok til os.

Badminton

Jeg spillede badminton i Hotherskolens festsal på betongulv beklædt med vinyl (kun 1 bane) – mest i ungdomstiden – derefter pause. Da Hårlevhallen i 1979 kom, begyndte jeg og min hustru Gyda igen at spille badminton – nu sammen med vores genboer og gjorde det gennem flere år – jeg spiller p.t. stadigvæk single på motionsplan hver lørdag morgen i Hårlevhallen, og det har jeg og min makker gjort i rigtig mange år. Jeg tænker, vi bliver ved så længe kroppen holder.

Skoleskak

Skoleskak spillede jeg i 7. klasse – der var 10 brætter – jeg spillede 7. bræt (bræt 1 var den stærkeste og bræt 10 den svageste spiller) – det kørte i nogle år, men løb så ud i sandet. For at sådan et projekt kan køre kræver det jo, at en lærer stiller sig i spidsen for det.

Kortspil

I skoletiden havde vi en kortklub med klassekammerater. Vi spillede jydewhist hver fredag aften, og vi mødtes på skift hos hinanden – vi havde en årlig afslutningstur til København, hvor vi spenderede de penge, som vi via kortspillet havde samlet i pulje.

Vi var i alt 5, så der hele tiden var en, der sad over. De fem var mig selv, John Pedersen (fra Skrodsbjerg), Erik Olsen (fra Himlingøje), Ulrik Pedersen (fra Valløby), og Torben Nielsen (fra Hårlev).

Modelracer

I kælderen på Hårlev Bryggeri var der i en periode etableret en modelracerbane. Primus motor i projektet var Max Jensen, der boede på Dania, Køgevej 2, Hårlev. Jeg havde 2 små modelracere – andre der var med havde langt flere og mere avancerede modeller end mine små standardbiler. Inden modelracerbanen blev aktuel, spillede vi også meget bordtennis i samme kælder.

Knallertkørsel

Knallertrace kørte vi også på marken bag Hårlev Bryggeri. Jeg arvede storebror Palles gamle Radexi knallert (med Estlændermotor). Ganske mange var med, og der blev ”pillet” (hakket, udboret og gearret) godt og grundigt ved knallerterne, så de kunne køre hurtigst muligt.

Dilettant og revy

Jeg var gennem mange år med i dilettantforestillinger i regi af Hårlev Gymnastikforening. Ugentlige øveaftener foregik på Hotherskolen med Aage Brun Larsen (lærer på Hotherskolen) som instruktør. Aages hustru Inge var sufflør – en rolle, som min kone Gyda senere overtog. Da Aage stoppede som instruktør, overtog jeg selv tjansen som instruktør.

Holdet blev hvert år sammensat af erfarne dilettanter suppleret med en eller flere nye, hver gang en ny forestilling skulle sættes op.

Forestillingerne blev traditionelt opført på Hårlev Kro, og i flere år blev dilettantstykkerne også gæsteopført i Thorsborg Forsamlingshus i St. Torøje – også forestillinger på Hotherhavens

Plejecenter blev det til. I flere år blev stykkerne også opført ved Superbrugsens generalforsamlinger.

I mange af stykkerne indgik jo sange, og derfor var der musikledsagelse bl.a. af Niels Werner på guitar – Niels var ligeledes (musik)lærer på Hotherskolen – hans fingerspil var ganske enkelt eminent! Og Niels er den dag i dag stadig aktiv som singleguitarrist i det legendariske band ”The Rocking Ghosts”, som mange fra min årgang helt sikkert kender.

Efterhånden som det blev sværere at tiltrække publikum, måtte foreningen se i øjnene, at dilettantaktiviteten ikke længere kunne løbe rundt økonomisk – og så sluttede det naturligtvis. Også de navnkundige revyer ”Sjov i Vallø” var jeg med til. Forestillingerne spillede for fulde huse – både på Hårlev Kro og senere i Hårlevhallen.

Jeg er den lykkelige indehaver af VHS-videobånd med optagelser af flere af forestillingerne fra dengang.

Festsange

Sangskriveriet startede i 70'erne – måske inspireret af min far, der engang skulle skrive en sang på melodien ”Sur, sur, sur – lille bi omkring”. Der er kun 4 linjer i hvert vers, og jeg husker, han brugte meget, meget lang tid til at få sangen på plads. Det måtte jeg da også prøve.

Det begyndte i det små med en enkelt sang i ny og næ til personalefester i kommunalt regi, men det blev efterhånden en tradition, at Finn skrev en eller flere sange til de årlige julefrokoster – også ”satiriske juleevangelier” blev en tradition til julefrokosterne, hvor de folkevalgte og ansatte blev udstillet.

Da borgmester Poul Arne Nielsen stoppede i politik efter 20 år på posten, samlede jeg juleevangelierne fra samtlige 20 år og gav det som gave til Poul Arne ved hans afskedsreception.

Det var også altid standard med sange til fester i familien, hos venner og hos andre gode bekendte. I 2012 etablerede jeg hjemmesiden ”Sangmaskinen.dk” - både med henblik på festsange, men også med tanke på lokalhistoriske beretninger.

Prisen for en sang var i starten ”2 fl. god rødvin”, men jeg fik efterhånden samlet så meget rødvin, at omkring 40 flasker blev for gamle og måtte kasseres. Nu er prisen i stedet et symbolsk kontantbeløb på 200,- kr. pr. sang. Jeg gør det således ikke for pengenes skyld – det er kun en kær hobby. Og jeg fortsætter med sangene, så længe jeg synes, det er sjovt, og så længe hovedet i øvrigt kan følge med.

Hus og have

Når man er så heldig at eje et parcelhus, ja, så er der jo altid opgaver, der skal klares – såvel indenfor som i haven. Hus og have skal selvfølgelig passes – så godt som det nu kan gøres. Det går der også megen god tid med.

Ferieture

Tidligere har vi været på mange ferieture i egen bil – mest på skiferier om vinteren men også sommerferier. Vi har bl.a. kørt mange gange til Tyskland, Østrig og Italien.

Efterhånden som årene er gået, er der ikke rigtig kræfter til de krævende bilture sydpå. I stedet holder vi os til charterturerne – det kan vi bedre klare. Vi har bl.a. besøgt Madeira, Mallorca og Grand Canaria.

Skæg og blå briller

Tilbage i 1979 eller 1980 blev jeg tilbudt en lidt speciel – men gratis – sommerferie i Polen. Et daværende medlem af kommunalbestyrelsen havde gode forbindelser til Forsvarets Efterretningstjeneste (FET), og det var ham der bragte tilbuddet på bane.

Tilbuddet omfattede en uges gratis ”kør-selv-ferie” i Polen mod at vi skulle observere/fotografere militære anlæg, så som radaranlæg, antennemaster m.v. med efterfølgende afrapportering til FET, når vi var hjemme igen.

Efter indgående drøftelser med min kone valgte vi at tage imod tilbuddet al den stund, at det måtte da blive en oplevelse for livet.

Man skal bemærke sig, at Polen på det tidspunkt jo var en del af østbloklandene, så det var ikke helt uden risiko for os at begive os ud på denne mission.

Vi skulle rejse med selskabet Dansk Folkeferie, og FET skulle sørge for færebilletten fra København til Swinoujscie, hvor vi også skulle indkvarteres på et hotel. Inden afrejse skulle vi instrueres om, hvad og hvordan vi skulle observere, når vi kørte rundt i det polske landskab.

Vi kom afsted og blev indkvarteret på hotellet – et ganske udmærket hotel. Sent om aftenen kunne vi dog godt se let påklædte damer spankulere rundt i hotellets foyer og byde sig til.

Vi brugte så hele ugen på at køre rundt i landskabet og observere og fotografere, hvad vi nu fik øje på. Jeg havde på det tidspunkt et Agfa Clack kamera med gammeldags filmrulle, og vi fik taget ganske mange billeder.

Da ugen var omme, skulle vi jo hjem igen. I Swinoujscie blev vi så stoppet af det polske politi/toldvæsen bevæbnet med maskingeværer. Vi havde stadig ganske mange polske penge tilbage, og de blev straks konfiskeret. Derudover endevendte de bilens bagagerum, men fandt intet usædvanligt. Vi blev sat til at vente på, at en svensk tolk skulle dukke op, så der kunne gennemføres forhør. Det var ikke specielt spændende at sidde der og vente.

Omsider blev forhøret dog overstået, og vi kunne komme ombord på færgen til København.

Heldigvis – og mærkeligt nok – fattede de ikke interesse for mit fotoapparat, så de billeder, der var kommet i kassen, kom sikkert hjem til Danmark.

For at komplettere historien, så blev vi da også stoppet i tolden, da vi kom til København. Igen blev alt rodet igennem, men det eneste de fandt i bagagerummet, var et par legetøjsgaver, som vi havde købt til vores børn.

Efterfølgende var der afrapportering til officeren fra FET, som var tilfreds med de dokumentationer, vi havde hjembragt.

Se, det var en rigtig ”spiontur” – men en oplevelse var det. Vi gør det aldrig igen!

Polen blev senere en del af ”den vestlige familie” – landet blev medlem af EU i 2004.

Børnebørn

Pasning af børnebørn (3 af slagsen) bruger jeg også gerne tid på. Det være sig kørsel til og fra skole og fritidsaktiviteter, pasning ved sygdom o.s.v.

Derudover har vi en tradition med fællesspisning på Hyldevænget 24 hver torsdag, hvor alle børn og børnebørn deltager – ganske hyggeligt synes jeg og sikkert også de unge mennesker. Det helt store spørgsmål, når de møder ind om torsdagen er hver gang: Hvad skal vi have at spise? Det går de meget op i.

Computer og IT

Computerhjælp til familie, venner, naboer og andre bekendte bruger jeg også gerne tid på. Jeg er på ingen måde ekspert – nærmest autodidakt, men det er en stor interesse for mig – og hvis jeg på den måde kan afhjælpe folks problemer, så gør jeg gerne det

Lokalhistorie

Som årene er gået har jeg skrevet flere lokalhistoriske beretninger (bl.a. Jubilæumsskrift i anledning af HK-klubbens 25-års jubilæum, En prolog i anledning af Foreningssamvirkets 10 års jubilæum, Lidt om Fortjenstmedaljen i sølv, som jeg modtog af Hendes Majestæt Dronningen og afslutningen af beretningen om Vallø Kommune 1995-2007).

Alle skrivelserne er tilgængelige på min hjemmeside "Sangmaskinen.dk".

Karriereforløb – Uddannelse - CV

I august 1956 startede jeg i den gamle røde skole på Faxevej 5. De første 3 klasser blev gennemført her – herefter blev jeg og 7 andre af klassens elever rykket over i den første del af den nye Hotherskole på den anden side af Faxevej (blev indviet i 1960).

Vi 8 elever sprang i første omgang 4. klasse over og startede i 5A på den nye skole. Året efter fortsatte vi så – fair nok - i 5 C – altså 2 år på samme årgang.

Efter afslutningen af grundskolen i 7. klasse fortsatte jeg i 1. realklasse, hvor vi vel var 32 elever – hvem sagde klassekvotienter? Fra 2. real blev der da også etableret 2 spor, og jeg blev placeret i 2. real A for skoleåret 1964/65 – fortsatte i 3. real A i skoleåret 1965/66. Sammenlagt altså 7 års grundskole og 3 års overbygning i realafdelingen, hvor jeg bestod i eksamensterminen maj-juni 1966 – alt i alt 10 års skolegang i folkeskolen.

Klassebillede fra 1959. Jeg står selv i bageste række yderst til venstre.

Klassebillede 1966. Nr. 2 bagest fra venstre – det er mig.

Jeg var i en periode også formand for elevrådet ved skolen.

På eksamensbeviset (med Høtherskolens laksegl og det hele) er der udover års- og eksamenskarakterer anført følgende vidnesbyrd:

Finn Seehusen har gode evner, er usædvanlig beleven, hjælpsom og pålidelig, og disse egenskaber i forbindelse med evne og vilje til at lære og arbejde er faktorer, som efter skolens opfattelse betinger, at han på en arbejdsplads vil blive en værdsat medarbejder. Skolen kan medgive ham sin bedste anbefaling.

Det var jo ikke det værste skudsmål at drage ud i verden med!

Så blev jeg ansat som kontorelev ved Vallø Kommune den 1. august 1966 – der var (har jeg senere fundet ud af) kun 3 ansøgere til stillingen. På det tidspunkt var der i alt kun 8 ansatte på Kommunekontoret, der lå på adressen Hovedgaden 46.

Ifølge lærekontrakten var lønnen det første halvår den fyrstelige sum af 639,55 kr. pr. måned – stigende til 913,64 kr. i det sidste år af de 2½ års læretid, som sluttede 31. januar 1969. Af lærekontrakten fremgår det også, at læremesteren hverken yder kost eller logi under oplæringen. Så var det jo heldigt, at man bare kunne gå hjem på Søndergade og spise sin frokost – Søndergade ligger jo kun et stenkast fra kommunekontoret.

Handelsmedhjælpereksamen blev klaret i løbet af læretiden med eksamen bestået fra Køge Handelsskole i juni 1968 med gennemsnitskarakteren ”mg+” – ja, sådan hed det dengang med den gamle karakterskala.

Fra den 1. februar 1969 fortsatte jeg ansættelsesforholdet i kommunen som kommuneassistent – endda som tjenestemand – det var jo slet ikke så galt endda. I dag ansætter kommunen jo ingen på tjenestemandsvilkår p.g.a. økonomien som følge af pensionsvilkårene.

Så kom militærtjeneste i perioden 2.7.1969 – 15.8.1970 ved Sjællandske Artilleriregiment på Holbæk Kaserne. Efter 3 måneders rekruttid blev tiden i dækningsstyrken gennemført i Stabsbatteriet, der havde til huse i Sofielundslejrens træbarakker lidt uden for Holbæk by.

Som tjenestemand ved kommunen var man så heldig at kunne oppebære kvart løn under aftjening af værnepligten – det var jo et kært tilskud til de få kroner (lommepenge), som militæret udbetalte til de værnepligtige dengang.

De knapt 14 måneders militærtjeneste var en oplevelse for livet, som enhver skulle have lov til at opleve. Men i nyere tid trak mange jo ”frinummer” eller forsøgte at undgå værnepligten på alle mulige måder – som jeg ser det, er de gået glip af en kæmpe oplevelse.

Fra den 11.8. – 16.8.1975 var jeg genindkaldt til – som det hed i indkaldelsesordren – ”fortsat øvelse/mønstring” – ganske hyggeligt at gense nogle af de gamle soldaterkammerater, men ellers ikke en særlig effektiv uge.

Pr. 3.6.1985 blev jeg overført som værende til rådighed for Hjemmeværnet, og ved udgangen af 1999 (det år, hvor jeg fyldte 50 år) blev jeg slettet af lægdsrullen, d.v.s. at jeg fra det tidspunkt ikke mere kunne indkaldes til yderligere militærtjeneste – hverken i krig eller fred.

Jeg har stadig min oprindelige soldaterbog med de forskellige farver mødebefalinger og naturligvis det såkaldte ”kadaverskilt”. Også den såkaldte ”måler”, hvor vi de sidste 100 dage frem til hjemsendelsen klippede af dag for dag, er intakt og viser naturligvis nu 0 dage tilbage.

Derudover har jeg ”Bassebogen” med hilsener fra soldaterkammeraterne og et fyldigt fotoalbum med billeder fra min tid som ”kriger” ved Sjællandske Artilleriregiment.

Såvel Holbæk Kaserne som Sofielundslejren er for længst nedlagt og overgået til andre formål.

1970: Kursus om Fritidskommissioner på Den Kommunale Højskole i Grenå

1970: Leder af Fritidssektoren i Vallø Kommune

1971-1973: Dansk Kommunalkursus i Næstved. Uddannelsen omfattede emnerne Offentlig forvaltning, Kommunal økonomi, Borgerlig ret, Kommunalt regnskabsvæsen, Skattelovgivning, Sociallovgivning og Kontorpraksis og korrespondance – i alt 320 lektioner.

1.7.1973: Qua lokal aftale med fagforeningen var det dengang kutyme, at man blev udnævnt til overassistent, når Dansk Kommunalkursus var bestået. Det gjorde jeg, og så blev jeg overassistent med lidt mere i lønningsposen til følge.

1975-76: Dansk Kommunal Kursus II i Næstved. omfattende Kommunalret 35 timer, Opbygning og styring af den kommunale forvaltning 35 timer, Kommunal økonomi II 50 timer, Kommunal ansættelse 20 timer og Køb og salg af fast ejendom 10 timer – i alt 150 timer.

1.11.1981: Leder af Kulturel Forvaltning i Vallø Kommune – stillingen klassificeret som fuldmægtig med ret til overarbejdsbetaling

1.4.1984: Leder af Kulturel Forvaltning – stillingen klassificeres som ekspeditionssekretær som en personlig ordning – retten til overarbejdsbetaling bortfalder samtidig

1986: Stillingen indrømmes ret til godtgørelse for merarbejde

Efterhånden trak det op til, at man i kommunen ønskede at organisere sig med en skoledirektør i stedet for som hidtil en ledende skoleinspektør, der jo havde sin plads på den skole, hvor han samtidig fungerede som skoleinspektør. Skoledirektøren derimod skulle naturligt indgå som en fast bestanddel i den administrative forvaltning på Rådhuset.

I en lille kommune som Vallø var det måske som at skyde gråspurve med kanoner, men det var nu engang den politiske beslutning, som naturligvis skulle føres ud i livet.

Blandt et større ansøgerfelt valgte man Vagn Nihøj, der omkring den 1.7.1988 tiltrådte som skoledirektør, og han blev samtidig leder af kommunens kulturelle forvaltning.

Dermed var tiden kommet, hvor jeg rykkede til en anden stilling i den kommunale forvaltning.

I forbindelse med lederskiftet i den kulturelle forvaltning havde vi en lille intern goddag- og farvelseance. Linda Egaa, som på det tidspunkt var formand for Skolekommissionen og medlem af Kulturudvalget, skrev ved den lejlighed følgende lille digt til mig dateret 30. juni 1988:

*I dag – vi stemmes lidt til vemod i vort sind
i dag er dagen – hvor vi si'r farvel til Finn,
nu er han nemlig ikke mer kulturens mand
men en central person i god og glad forstand.*

*Hvad er det så – vi savne vil ved Finn
joh – det er mandens altid glade sind,
og så hans evne til at ku' bestemme
hvad VI sku mene – den var altid hjemme.*

*Hans embedsførelse var blid – men også fast
med sin kultur der stod han last og brast,
og vidste helt præcist hvor vinden bar,
holdt aldrig os og borgerne for nar.*

*Hans valgsprog ofte krævede et smil
når Finn med alvor og en herlig stil,
ku' slippe udenom – når han fik lyst til at bakke
og sige – joh om 100 år og én madpakke.*

*Og ved hans mellemkomst gled mange sager ned
for Finn var stedet hvor man altid fik besked,
med sladder Finn han nemlig aldrig rendte
han vidste bare altid – hvad de ANDRE mente.*

*Så det bli'r afgjort noget af et savn,
at Finn nu går – men se så kommer Vagn,
og selvom stolen efter Finn
ej bli'r nem at besætte,
så vil det lykkes godt for Vagn
det vil vi alle gætte.*

*Så et farvel til Finn
og et goddag til Vagn
vi ved de begge to vil
gøre Vallø megen gavn*

Ved samme lejlighed udnævnte Kulturudvalget mig som ÆRESMEDLEM NR. 1 i Flodhestklubben for ledere – bl.a. med følgende begrundelse:

Det kræver ualmindelig tyk hud og benene plantet solidt i jorden at overleve i det kommunale system, og du har med udmærkelse kvalificeret dig.

Udnævnelsen var endvidere tilknyttet et par forpligtelser.

Det synlige bevis på udnævnelsen – en lille lysegrå keramisk flodhest – har jeg naturligvis endnu.

1988: Leder af Centralforvaltningen i Vallø Kommune

1.4.1996: Stedfortræder/Afdelingsleder i Centralforvaltningen i Vallø Kommune

1.10.1997: Leder af Direktionssekretariatet i Vallø Kommune

1998: Grundlæggende informationsteknologi og Informationsnetværk – PC-brugeruddannelse af 1½ måneders varighed – Center for fjernundervisning.

2000 – 2001: Lederuddannelse Vallø Kommune gennemført i samarbejde med Køge Handelsskole - i alt 20 hele kursusdage.

2001: Merkonomkursus – Projektstyring, mundtlig

13.-16.9.2005: Lederkursus på Klarskovgård – Power2Influence

1.1.2007: Chef for Fællessekretariatet i (Ny) Stevns Kommune

28.2.2012: Fratræder efter ansøgning min stilling i (Ny) Stevns Kommune for at gå på pension efter 45½ års ansættelse ved kommunen – god og stabil arbejdskraft kan man vel sige uden at prale.

Familiens bolig

Efter endt militærtjeneste, begyndte jeg så småt at overveje et sted, hvor jeg kunne bygge mit eget hus til mig og min familie. Det skulle naturligvis gerne være et sted i Hårlev (jeg er jo Hårlevdreng).

Det lykkedes mig at finde en byggegrund på Hyldevænget 24, og det var den sidste ubebyggede grund på vejen. Grunden på 833 m² matr.nr. 9 ed, Haarlev by og sogn blev erhvervet 1.12.1971 (slutseddel) for en pris af 21.658,- kr. Prisen står i skrigende kontrast til de priser, som byggegrunde udbydes til nu om dage.

Til venstre er udgravning til fundamentet påbegyndt – til højre det færdige hus, som det ser ud nu

Jeg lavede selv en plantegning – indhentede på grundlag heraf tilbud hos lokale håndværkere. Tilbuddene løb op i en samlet byggepris på 186.128 kr. – dertil kom loftsbeklædninger og maler- og tapetsarbejde, som vi selv skulle udføre. Sådant et byggeri ville nu til dags have kostet flere millioner kroner.

Byggetilladelsen blev udstedt den 31.5.1972 til at bygge 145 m² hus + garage 27,1 m². Gebyret var såmænd kun 243,60 kr.

På nær at garagen manglede tag, var byggeriet færdigt primo maj 1973 – bygningsattesten (godkendelse) er udstedt den 6. august 1973. Vi flyttede ind i oktober måned samme år og har boet der lige siden.

Finansiering skete via byggelån fra SKS (Sparekassen København Sjælland). På den tid var kurserne ikke særlige gunstige, så da byggelånet skulle indfries lå obligationskursen på kun 74 – altså et ret stort kurstab. Det betød, at der manglede 12.000 kr. for at byggelånet kunne indfries – et beløb der skulle erlægges inden for ganske få dage – vel at mærke penge, som jeg jo ikke lige havde. Jeg måtte derfor ty til min far, der heldigvis kunne låne mig beløbet, som jeg så kunne afdrage over nogle år.

ERINDRINGER OM DE ENKELTE EJENDOMME

I det følgende kommer så en nærmere beskrivelse af enkelte ejendomme, hvor der gennem tiden har været forskellige erhvervmæssige aktiviteter. Også beskrivelse af ejendomme, som jeg og/eller min familie har haft relationer til.

Hovedgaden 1

Ejendommen set fra Hovedgaden med cykelforretning til venstre, køreskole til højre og lejemål på første sal og stueetage.

Tidligere VVS-firma Ejler Frederiksen. Han havde 2 sønner – Per og Claus og en datter Birthe. VVS-virksomheden holdt til i kælderen under bygningen. Hårlev Radio var også en lille virksomhed, der holdt til på adressen.
Bankfilial – Køge Bank eller Haarlev Bank holdt også til her i en periode.

Kommunekontor var der midlertidigt i en periode op til 1962, hvor kommunekontoret på Hovedgaden 46 skulle ombygges som følge af den daværende kommunesammenlægning.

Urmager Albert Kjærgaard havde forretning i lokalet til højre for hovedtrappen – han havde tidligere haft forretning i kælderen på ejendommen Hovedgaden 33 (nu nedrevet) på hjørnet af Industrivej og Hovedgaden. Albert Kjærgaard boede privat i Strøby.

Til venstre for hovedtrappen nåede herrefrisør Osvald Hansen at fejre 25 års jubilæum med sin frisørsalon. Osvald var i øvrigt gift med Bente Hansen, som arbejdede på kommunekontoret og dermed kollega med mig gennem mange år i Vallø Kommune.

I nyere tid skiftende dame-/herrefrisører i lokalet til venstre for hovedtrappen, Carl Ottos Køreskole har teorilokale til højre for hovedtrappen og senest har ”Johnnys cykelrep” startet forretning – også til venstre for hovedtrappen. (Hovedgaden 1C er hans adresse nu).

Ejendommen huser i dag 3 adresser, nemlig Hovedgaden 1A, 1B og 1C, og der er i tilknytning til adresserne lejemål med privat beboelse.

Hovedgaden 2

Ejendommen set fra Hovedgaden. Bortset fra at huset nu er malet gult, så ligner huset sig selv fra dengang.

Historien fortæller, at ejendommen oprindeligt har været en landbrugsejendom.

Min hukommelse rækker til, at her boede Gytte og Harry B. Nielsen og deres 2 børn, nemlig Susanne og Ib.

Harry drev en køreskole og Gytte kørte lillebil.

Ejendommens første sal var dengang lejet ud til Verner og Ruth Nielsen, der boede der så langt, som jeg kan huske.

I skolen gik jeg i klasse med Susanne, og i vores unge dage tog vi tit til popklub i Store Heddinge på Club Dynamite, der havde til huse på Hotel Stevns – på den tid et rigtigt ”insted” for os og i øvrigt mange andre unge mennesker fra store dele af Østsjælland. Gytte kørte os til og fra for et beskedent beløb pr. person.

Ofte, når vi kom hjem om natten, sluttede vi af med lidt at drikke og spise hos Harry og Gytte, der beredvilligt lagde hus til.

Det skulle senere vise sig, at jeg i næsten 30 år kom til at arbejde sammen med Ib, som blev ansat ved Vallø Kommunes administration nogle år efter, jeg selv blev ansat samme sted.

Jeg husker også, at Gytte til juleaften kørte vores familie til Rødhøjgård i Stolpehuse, hvor vi hvert år fejrede juleaften med min morbror og tante sammen med deres familie.

Kort før jeg fyldte 18 år (i 1967), begyndte jeg at tage kørekort hos Harry. Han var en gemytlig person og altid ”lun i betrækket”. Han sagde bl.a. til mig, at en god bilist er en bilist, der kan køre med et fyldt glas vand stående på kardantunnelen uden at vandet sprøjter over.

Når vi kørte rundt i Køge by, skete det at vi skulle holde ved en fodgængerovergang, som man jo skulle dengang og stadig skal. Af og til var der en mor, der skulle gennem fodgængerfeltet skubbende barnevognen foran sig ud i fodgængerfeltet. Så sagde Harry altid: Pas på - hun kender ikke ”faren”. Meget rammende.

Jeg dumpede for resten til den første køreprøve, men anden gang kom førerbeviset i hus.

I dag anvendes ejendommen udelukkende til privat beboelse – altså er 2 virksomheder eller forretninger fra dengang forsvundet.

Hovedgaden 3

Karetmager O. Rønlov havde sin virksomhed her. Jeg husker, at der var et pladeværksted drevet af Bent Nielsen. Bl.a. reparerede han min gamle røde Folkevogn (AY 30.847) – bilen fik nye paneler (en slags rør i begge sider af vognen, der var rustet igennem), vand trængte ind i bilen, så der om vinteren var is i bunden af bilen. Den smukke pige ved folkevognen er min kone Gyda.

Damefrisørsalon, hvor min mor blev bopet (vistnok noget familie til min mormor og morfar – Annie hed hun). Ejendomshandler Flemming Hansen (Hårlev Ejendomskontor) – ægtefælle til omtalte damefrisør – drev også forretning fra adressen.

Senere igen rykkede EDC-ejendomshandel (filial i EDC-kæden) ind på adressen.

Ejendommens første sal blev oprindeligt anvendt til udlejning.

Hovedgaden 4

Oprindeligt havde el-installatør Poul Kristensen sin forretning her – jeg husker da farvefjernsynet kom frem, at han havde udstillet et farve-TV, der stod tændt i udstillingsvinduet, mens der var udsendelser.

Jeg og andre børn kunne bruge lang tid på bare at stå og kigge på de flotte billeder. Hjemme havde vi jo kun sort/hvid TV, så det her var en stor oplevelse for os.

Poul Kristensen byggede senere en helt ny forretning på Industrivej 1 – der nu huser forretningen Frost El-teknik.

På et tidspunkt har der også været skoforretning, nemlig Sko-Bixen, der blev drevet af Conny Pedersen.

Johnnys Cykelrep havde også gennem flere år cykelforretning på adressen – Johnnys Cykelrep holder nu til på den anden side af vejen (Hovedgaden 1 C).

I dag anvendes ejendommen til privat beboelse.

Hovedgaden 5

Hårlev Fjerkræslagteri og Ægexport havde til huse her – ejet af Carl Henriksen gift med Emmy. Carl var mådeholden og beskedene af natur – måske derfor at virksomheden blev så stor. Der var 2 børn Bjarne og Grethe. Familien boede i det flotte stuehus på den østlige del af ejendommen.

Om sommeren samlede han kirsebær ind, som blev leveret til Vallø Saft i Vedskølle ("Smatfabrikken" som den blev kaldt – i øvrigt ejet af Gudmund Jørgensen – en legende for sin tid – senere storsponsor for Herfølge Boldklub).

Min søster Lene blev ansat på kontoret og udlært i faget på denne virksomhed, og min kones svoger Ejgil kørte i mange år som chauffør samme sted. Andre chauffører var bl.a. Tage Olsen, Helge Hansen og Ahlmann Olsen.

Virksomheden brændte i maj 1965, og branden var vel i virkeligheden den egentlige årsag til, at fjerkræslagteriet senere lukkede helt ned.

I flæng skal blot nævnes nogle af de omskifteligheder, som virksomheden gennemgik efter branden:

- Virksomheden blev solgt til Korn- og Foderstofkompagniet (KFK).
- En del af grundens areal blev solgt til Vallø Kommune, der ombyggede det gamle ægpakkeri til et helt nyt bibliotek. Det gamle kølerum blev omdannet til parkeringsplads.
- Parcelhusgrunde blev udstykket til det, der nu hedder Heden, hvor Carl Henriksen selv købte grunden nærmest Bredgade og byggede et nyt flot parcelhus.
- Stuehuset blev solgt fra og fungerer i dag som almindeligt parcelhus.

Carl havde kørekort til langt op i 80-årsalderen – jeg husker han kørte i en mega stor bil af mærket Ford.

I nyere tid har der været flere virksomheder på adressen, bl.a. et firma, der solgte trykslanger, Truckservicefirma, Profylakse tandbehandler (lukkede efter kort tid), Terapeutvirksomhed, Afrikansk kunst (Gro Strømnes) m.v. Senest er fysioterapeuter rykket ind på adressen (havde tidligere deres virksomhed på Hovedgaden 60).

I 2017 udgav Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv en bog med titlen ”4 virksomheder i Hårlev”. En af disse 4 virksomheder er netop Hårlev Fjerkræslagteri og Ægexport. I bogen kan man læse hele virksomhedens omfattende historie i detaljer fra start til slut.

Hovedgaden 6

Her boede Wolmer Nielsen og hustru Inger og deres 3 børn Eva, Birgit og Torben.

De flyttede senere til boligen ved Hårlev Bryggeri på Hårlev Bygade 1, da Wolmers far brygger Aksel Nielsen faldt bort.

Wolmer drev Hårlev Bryggeri og Mosteri indtil det lukkede.

Torben var min klassekammerat i skolen, og vi sad ved siden af hinanden det meste af skoletiden. Af og til fik jeg lov til at overnatte hos Torben, som havde værelse i ejendommens kælder. Vi lavede altid fis og ballade. Bl.a. husker jeg, vi lavede saltomotaler mellem sengene, der stod i hver sin side af lokalet. Utroligt at vi ikke kom til skade, men det gjorde vi ikke. Desværre kunne jeg ikke invitere Torben på overnatning på Søndergade 1 – det fik jeg simpelthen ikke lov til – måske fordi vi var lidt flove over, at vi ikke havde vandskylende toilet indendørs. Toiletbesøg hos os måtte dengang nødvendigvis ske på et gammeldags ”das” i gården.

Hovedgaden 7

Her boede Astrid og Hans Larsen med deres 2 døtre Jytte og Gunvor. Gunvor var veninde med min søster. Der var 2 forretninger på denne adresse – til venstre havde Hans herrefrisørsalon Hans blev i øvrigt altid tituleret ”KlaverHans” - angiveligt fordi han spillede klaver i diverse lokale orkestre. Til højre havde Astrid sin damefrisørsalon.

Astrid boede i sine sidste år i en plejebolig på Strøbyhjemmet.

Hovedgaden 9

I denne ejendom boede en træskomager Jens Rasmussen og hustru Martha – en lille gemytlig mand, der næsten altid røg på en porcelænspipe med langt skaft.

Udover at reparere forskelligt fodtøj, så solgte han også sine hjemmefabrikerede træsko. Billedet her er fra 2009, hvor ejendommen angiveligt er under ombygning – træskoforretningen, der på billedet er revet ned, lå netop på bygningens venstre side.

Hovedgaden 10

Oprindeligt lå her en flot 2-plans ejendom lidt tilbage på grunden, hvor Vallentin Rasmussen og hans hustru boede. Vallentin drev Tuborg-depot fra adressen. Han var også i en årrække sognerådsformand i Haarlev-Himlingøje Kommune.

På et tidspunkt blev ejendommen solgt – den flotte ejendom blev revet ned, og købmand Jesper Larsen byggede dels en ny privatbolig og dels en bygning, hvor dagligvarebutikken Superland blev etableret. Butikken indeholdt også en velassorteret slagterafdeling, hvor vores datter Jette i øvrigt havde fritidsjob, mens hun gik i skole.

På et tidspunkt lukkede såvel dagligvarebutikken som slagterafdelingen, og lokalerne har efterfølgende være udlejet til forskellige formål. Lige nu huser bygningen Blomsterhuset, Vinhandel, Apoteksudsalg og Frisørsalon – i daglig tale ”Det lille Storcenter”.

Hovedgaden 12

Her boede vognmand William Jensen og hustru Else Jensen med deres 2 børn Anne Marie og Henrik. Anne Marie var jeg klassekammerat med, da vi gik i skole.

Da William Jensen faldt bort overtog sønnen Henrik vognmandsforretningen, der senere flyttede adresse til Industrivej 37. Ejendommen bebos i dag af el-installatør Henrik Frost, der driver sin virksomhed fra Industrivej 1, der hvor Poul Kristensen tidligere var.

Hovedgaden 13

Den gamle lægebolig, hvor læge Axel Møller havde sin praksis. Doktor Møller var dengang vel nærmest at betragte som en legende i byen. Hvert år til nytårsaften mødtes mange af byens børn/unge ved midnatstid i haven hos doktor Møller, der havde gjort det til en tradition at lave et overdådigt festfyrværkeri, som vi alle så hen til.

I slutningen af 1960'erne blev hans praksis overtaget af læge Henning Kruckow. Praksis blev i 1974 udvidet med endnu en læge, nemlig Bent Jørgensen, der i 2014 kunne fejre 40-års jubilæum, dog nu i lægehuset på Bredgade, der faktisk blev bygget på en del af den meget store have, der var til den oprindelige lægebolig.

Jeg husker, at der opstod en del palaver omkring tilblivelsen af det nye lægehus. De, der oprindeligt havde tegnet lægehuset og givet tilbud på byggeriet, blev i første omgang forbigået. I anden omgang blev Valløhuset (lokalt forankret byggefirma) tildelt opgaven i totalentreprise med afsæt i stort set de samme tegninger, som de oprindelige.

Hvorom alting er, så ligger lægehuset den dag i dag på adressen Bredgade 2.

Hovedgaden 16

Billedet i midten er ejendommens oprindelige udseende. De to andre billeder er blot et par eksempler på nogle af de mange andre forretninger, der har været i ejendommen.

Bagermester Poul Gliese og hans hustru Agnethe (kaldet "Nete") – 2 sønner Mogens og Steffen. Jeg husker, at Mogens på et tidspunkt kørte Rallyløb med en makker fra Alkestrup. Steffen, som er et år ældre end jeg, spillede trompet, mens vi gik i skole – blev senere gift med Suzanne – mangeårig leder af daginstitutioner i Vallø Kommune.

Poul og Nete drev bagerforretning fra adressen i mange år – senere overtaget af bager Hansen, der ligeledes drev bagerforretning på stedet i en årrække.

I den anden ende af byen var også en bagerforretning på Hovedgaden 43 (først bager Madsen, siden bager Mogens Munch) – jeg husker, at begge bagerforretninger altid holdt ferielukket i samme uge – ikke særlig praktisk, må man sige.

Efter at bager Hansen lukkede har der været et hav af forskellige forretninger i ejendommen, bl.a. brugskunst, blomsterforretning, frisørsalon m.m.m.

Da brugskunsten kom ind, husker jeg at diverse platter m.v. blev indmuret som udsmykning af facaden mod Hovedgaden.

I skrivende stund er der indrettet frisørsalon i ejendommen – Hårlev Herrefrisør.

Hovedgaden 18

I denne flotte villa boede tidligere herreekviperingshandler Frandsen, der havde forretning på Hovedgaden 41 (Willemoes Petersen).

Jeg husker de ægte kastanjetræer mod Hovedgaden – og kastanjerne var jo spiselige, noget vi børn hurtigt fandt ud af.

Også adjunkt Jørn Jeppesen og hans kone har boet her – jeg spillede for resten håndbold i STG/Vallø med Jørn.

Ejendommen bebos nu af Per Juhl Nielsen, formand for Hårlev Antenneforening.

Hovedgaden 20

Oprindeligt boede her en malermester Petersen, der drev sin virksomhed fra adressen.

Senere rykkede Tages Magasin hertil fra Hovedgaden 41 og etablerede sin tøjforretning på denne adresse med privatbolig på ejendommens første sal.

Da Tages Magasin lukkede, rykkede Danske Bank (oprindeligt Handelsbanken) ind i lokalerne i stueplan, og samtidig blev der etableret pengeautomat på stedet.

Efterhånden begyndte bankerne at nedlægge deres filialer i de mindre byer, herunder også i Hårlev – filialen blev således lukket ned.

Herefter rykkede Blomsterhuset ind på adressen (kom fra Hovedgaden 25 og 23). Senere igen flyttede Blomsterhuset til Hovedgaden 10, hvor den er nu.

Lokalerne har været benyttet som lager af en virksomhed, der angiveligt sælger pokaler m.v. (formentlig til sportspræmier).

I skrivende stund er lokalerne overtaget af Edelweiss Rideudstyr, der driver deres forretning fra adressen.

Hovedgaden 21

Her boede vognmand Hans Pedersen med sin hustru Signe – de havde 4 sønner Jens Aage, Poul, Børge og Hans Frede. Jeg husker Hans Frede og Poul kørte virksomhedens lastbiler. Hans P. kørte også med lillebil, som det hed dengang.

Jens Aage kørte i mange år som chauffør på Kosangas i Køge – var gift med arkitekt Jørgen Gerner Larsens søster Else – de bosatte sig i Strøby Egede. Børge havde en tøjforretning i Nykøbing Falster.

Efter Hans P. overtog Hans Frede forretningen – han havde på et tidspunkt også en personvogn til udlejning.

Poul flyttede til Søndergade nr. 3 og startede for sig selv som taxavognmand. Jeg og talrige andre fra byen har kørt adskillige taxature med Poul. Hans søn Freddy indgik på et tidspunkt også i forretningen som taxachauffør – selv Pouls kone Edith (hallo, som hun sagde, når man ringede) fik i en sen alder erhvervskørekort og deltog også. Poul var nabo til os på Søndergade – både da vi boede i nr. 1 og senere i nr. 5 – Poul og Edith boede jo lige midt imellem i nummer 3, hvor Edith stadig bor.

Der kunne fortælles masser af historier om Poul og hans tid som taxavognmand, men det vil jeg undlade her. Dog vil jeg nævne, at Poul havde stor forstand på biler og rigtig god fingersnilde i den sammenhæng. Han hjalp mig mange gange, når jeg havde problemer med mine biler, og det var indtrykket, at han holdt meget af at rode med den slags.

Hans Frede flyttede senere virksomheden til Industrivej 34, hvor han og konen Jytte byggede en helt ny villa med tilhørende garageanlæg – de havde derudover en byggegrund på Håndværkervej, der blev brugt til oplag af grus, sten m.m. – ejendommen på Industrivej blev senere solgt til Henning Christiansen og Charlotte – Henning driver nu egen virksomhed fra adressen på Industrivej. Hans Frede flyttede derefter med familien til Haslev.

Både Hans Frede og Poul nu døde og borte.

Ejendommen på Hovedgaden bruges nu udelukkende som privatbolig – altså uden nogen virksomhed tilknyttet.

Hovedgaden 22

Så langt tilbage jeg kan huske boede her arkitekt Povl Rasmussen – en lille rund og trind mand – der var en markant skikkelse i byen. Når man så ham i byen var det ofte gående og med spadserestok, der blev svinget i den rigtige takt.

Så vidt jeg husker, var det Povl Rasmussen og Laurids Jensen, der oprindeligt tegnede Hotherskolen i opdrag fra Haarlev-Himlingøje Kommune (senere fra 1962 Vallø Kommune), der stod som bygherre for projektet.

Ved rejsegilder og indvielser var Povl Rasmussen altid markant med sit særegne (og meget høje) hurraråb, hvor han rigtigt rullede på r'erne.

Senere blev ejendommen overtaget af en lærer, som jeg kendte særdeles godt fra Hotherskolen, hvor han bl.a. var min sløjd- og gymnastiklærer. Dengang havde jeg et fint forhold til ham. Men i forbindelse med, at han ansøgte Vallø Kommune om pensionering på særlige gunstige vilkår, blev det mit lod som sagsbehandler i kommunen at udarbejde et forvaltningsnotat, der beskrev mulige konsekvenser ved indgåelse af den gunstige pensionsaftale. Politikerne besluttede – på grundlag af mit notat – at afslå hans ansøgning, fordi de økonomiske konsekvenser fremadrettet (præsedens)

ville blive for omfattende for kommunen. Siden dengang hilste omtalte lærer aldrig på mig – selv ikke når vi passerede hinanden side om side i Brugsen. Ærgerligt, men jeg havde jo blot udført mit job som sagsbehandler!

Senere igen afhændede læreren ejendommen og flyttede til en villa andetsteds i byen. Læreren er afdød ved døden medio 2014, og hans hustru bor stadig i førnævnte villa.

I nyere tid har der i en periode været blomsterforretning på Hovedgaden 22, men som så mange andre forretninger i byen lukkede også denne forretning. De nuværende ejere driver vist p.t. en form for engrosvirksomhed fra adressen.

Hovedgaden 23

I ejendommen havde Haarlev Bank (billedet til højre), Østsjællandss Landbobank og senere Privatbanken til huse.

Historien fortæller, at den første bankbestyrer hed Vissing. Da han døde, flyttede familien fra egnen.

Derefter kom bankbestyrer Leo Olsen og hans hustru Ie Olsen (hed rigtigt Marie, men blev aldrig kaldt andet end Ie). Bankbestyreren og hans familie boede i lejligheden på ejendommens første sal. Der var 2 børn – sønnen Arne og datteren Inge, som jeg for resten havde som dansepartner i nogle år, mens jeg gik på danseskole.

Privatbanken flyttede på et tidspunkt til naboejendommen Hovedgaden 25. Herefter etablerede Ronald Johansen virksomheden ”Ronalds Radio og TV” på nr. 23. Min kone var i en kortere periode ansat hos Ronald som kontordame.

Sidenhen solgte ”Ronalds Radio og TV” ejendommen til statsautoriseret ejendomsmægler Sigurd Skovslund. Da han stoppede sin virksomhed, blev forretningslokalet udlejet til Carsten Wejdemann, Blomsterhuset, der kom fra naboejendommen Hovedgaden 25. (Blomsterhuset holder nu til i Det lille Storcenter på Hovedgaden 10).

Forretningslokalet er i skrivende stund udlejet til en bedemandsvirksomhed.

Sigurd Skovslund, som jeg gik i klasse med, er nu død.

Hovedgaden 24

Her boede Svend Wille Jensen og hans hustru Else. Svend Wille var oprindeligt brødkusk og kørte brød ud fra bager Madsen, der havde bageri på Hovedgaden 43.

Sidenhen blev Svend Wille bestyrer i Bondestandens Sparekasse, der etablerede en filial i en dertil indrettet tilbygning til ejendommen. Sparekassen fusionerede senere med SKS/SDS/Privatbanken/Unibank. Efter de talrige fusioner kendes banken nu som Nordea.

Samtidig drev Else en frisørsalon på ejendommens første sal.

Jeg har tit tænkt over, hvordan en brødkusk pludselig kunne blive bestyrer for en sparekasse. Men sådan var det åbenbart dengang. Han bestred trods alt bestyrerjobbet gennem en årrække.

Da jeg i 1972 skulle have et byggelån, var det netop i denne sparekasse. Jeg fik også byggelånet, men da lånet skulle indfries, var der p.g.a. de dengang lave obligationskurser en manko på ca. 12.000 kr. Svend Wille sagde, at mankoen skulle indbetales i løbet af en uges tid, og der var ingen pardon.

Det var slet ikke så nemt, for de penge havde jeg jo på det tidspunkt ikke.

Jeg måtte så ty til min far, der heldigvis kunne låne mig pengene, så jeg rettidigt kunne få afviklet mit mellemværende med sparekassen. Naturligvis skulle lånet fra min far betales tilbage, men heldigvis over en længere periode end sparekassen krævede. Det fik jeg også klaret!

Over tid har der i den tilbygning, der i sin tid husede sparekassen, i flere omgange været etableret smykkeforretning, der hver gang efter relativ kort tid er blevet lukket ned.

I dag benyttes ejendommen udelukkende til privat bolig.

Hovedgaden 25

I gamle dage var der slagterforretning/slagtehus i ejendommen – Frode Jensen hed slagteren. Jeg husker de havde en søn, der hed Poul, som spillede fodbold i Haarlev Boldklub. Selve slagterforretningen lå i bygningen ud til Hovedgaden, mens slagtehuset var indrettet i udbygningerne på ejendommens sydside – i øvrigt nabo til vores have, da jeg boede på Søndergade 1.

Sidenhen blev selve slagterforretningen overtaget af Kjeld Nielsen (søn af Viggo Nielsen, Højgård) – Kjeld og hans hustru Solvej drev den velassorterede slagterforretning gennem nogle år. Slagtehuset blev ikke drevet videre.

I nyere tid blev bygningen ud til Hovedgaden indrettet til bankfilial – Privatbanken, der rykkede fra nr. 23.

Samme bankfilial rykkede på et tidspunkt videre til Hovedgaden 29.

Efterfølgende har der i bygningen været slikforretning med videoudlejning, frisørsalon og blomsterforretning (Carsten Wejdemann), der senere flyttede til naboejendommen nr. 23.

I dag benyttes ejendommen, der ejes af Gitte Petersen og Jan Andersen, udelukkende til privat beboelse.

Hovedgaden 26

Bolig i en længere årrække for Ellen Petersen, Hårlev Installationsforretning.

Ellen flyttede dertil fra Hovedgaden 58, efter at hendes ægtefælle Svend gik bort.

Ejendommen blev sidenhen solgt til Bjørn og Karen Ringsted, der flyttede dertil fra en ejendom i Valløby. Bjørn var i en årrække freelance journalist på den lokale ugeavis Stevnsbladet.

Efter at Karen døde afhændede Bjørn ejendommen til anden side og flyttede selv til en bolig i Nordmarken ("Rynkeby" som området af vittige sjæle blev kaldt, fordi det hovedsageligt er ældre mennesker, der bor der).

Hovedgaden 28

En rigtig flot herskabsvilla. Heiberg Jürgensen boede der. Han havde en maskinstation og drev således entreprenørvirksomhed fra adressen.

Familien var som jeg husker det indremissionske og faste kirkegængere hver eneste søndag i Hårlev Kirke.

Ejendommen bebos i dag af et yngre par, der har formået at bevare ejendommens karakteristiske særpræg.

Hovedgaden 29

Billedet til venstre er fra dengang Nordea havde filial på adressen. Midt i billedet til højre ses "Tatol" eller "sæbehuset", som det blev kaldt.

Oprindeligt "Tatol" (eller sæbehuset, som vi kaldte det). Forretningen var indrettet i bygningen ud til Hovedgaden.

Ejendommens ejer hed Christian Nielsen. Som børn blev vi tit sendt til Tatol for at købe tobak eller andre daglige fornødenheder. Det var jo dejligt tæt på vores hjem Søndergade 1.

I lokaler i den sydlige del af ejendommen havde skrædder Dan Pedersen dengang forretning – vel at mærke skrædder af den gode gammeldaws slags, hvor man kunne få syet et jakkesæt efter mål. Skrædder Dan var i øvrigt formand for Hårlev Boldklub/Boldklubben Vallø i to perioder.

Dan rejste sidenhen fra byen, men er nu tilbage og bor i Nordmarken.

Som tiden gik, blev Tatol nedlagt og der blev indrettet sparekassefilial på stedet. Først SKS/SDS/Privatbanken, Unibank og senest Nordea Bank med hæveautomat og det hele. I dag er filialen nedlagt, og der er kun pengeautomaten tilbage. Trist udvikling, men sådan ser bankerne verden ud i dag!

Der hvor bankfilialen havde til huse har der været apoteksudsalg med sortiment fra Store Heddinge Apotek (oprindeligt fra Karise Apotek, der for nogle år siden blev opkøbt af Store Heddinge Apotek).

Apoteksudsalget flyttede til Hovedgaden 10 i "Det lille Storcenter", og derefter rykkede forretningen "Blomsterskuret" ind på adressen. Fra april 2021 deler Blomsterskuret lokaler med "Butik Hjemlig", der indtil da har holdt til på Hovedgaden 49. På det allerseneste har Nordholms fysioterapi etableret sig på ejendommens første sal.

Hovedgaden 30

Her boede malermester Frede Nielsen og hans hustru Agathe. Foruden at drive malervirksomhed, så drev Frede Nielsen også Hårlev Bio. Der var forestillinger flere gange ugentligt i den store sal på Hårlev Kro. Operatørrummet eksisterer stadig – dog uden det filmiske udstyr.

Min far var kontrollør og stod ved døren og checkede folks billetter. Om vi af den grund kom gratis ind til forestillingerne – nej, det gjorde vi bestemt ikke! Vi måtte pænt selv betale vores billetter!

På et tidspunkt i midt-tresserne etablerede Frede Nielsen også skolebio, der var rettet mod de ældste årgange på Hotherskolen. Jeg husker en af filmene, der blev vist for skoleleverne, nemlig den storslåede og spændende film ”De ti bud”. Filmen var, hvad man dengang kaldte en ”helaftensfilm”, så der blev holdt flere pauser undervejs, så filmoperatøren kunne skifte filmspoler. Ret imponerende for den tid.

Man skal huske, at der dengang var tale om spolefilm, derfor måtte der nødvendigvis være pauser, så der kunne skiftes til ny spole midtvejs i forestillingerne. Men det var vilkårene dengang – og publikum tog det da også ganske pænt.

På Stationsvej var opstillet et stort udstillingsskab, hvor filmplakater og anden information majsommeligt blev hængt op uge efter uge. Desværre skete det ikke så sjældent, at tåbelige vandaler fandt fornøjelse ved at smadre de store glas i skabet. Sørgeligt – men sandt!

Frede Nielsen og min far mødtes tit over en pilsner og ordnede ved de lejligheder ”verdenssituationen” – i øvrigt til stor fortrydelse for min mor!

Måske er min lillebror Ib blevet inspireret af fars biograftjans – i hvert fald var en af hans fritidssysler på frivillig basis at vise film i Kosmorama biografen i Skælskør, hvor han boede i en længere årrække.

Hovedgaden 31

Herover et nutidigt foto af ejendommen. På billedet til højre ses ejendommen i midten af billedet, som den så ud i 1950'erne.

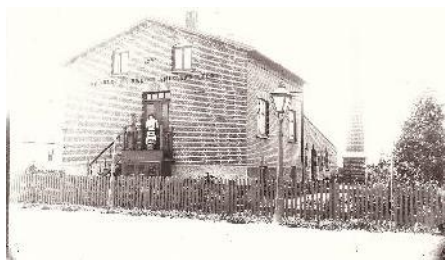
Her boede Arthur Jakobsen og hans hustru Karen Johanne. Arthur drev slagterforretning fra ejendommen. Sideløbende hermed bestyrede han Hårlev Sygekasse med kontor på stedet. Karen Johanne var datter af daværende pantefoged i kommunen P.A. Pedersen, der sammen med sin hustru boede på Lindevej (nu Lindalsvej). Den tids pantefogeder kørte rundt til skyldnerne på cykel og forsøgte efter bedste evne at få kradset restancerne ind – også ”PA”, som han blev kaldt.

Sygekassen blev sidenhen en del af kommunens aktiviteter, og Arthur flyttede til et kontor på kommunekontoret, hvor han fik domicil på første sal efter ombygningen af Hovedgaden 46 i 1962. Slagterforretningen blev samtidig overtaget af slagter Poul Nielsen fra Klippinge. Poul og hans medarbejdere drev herefter slagterforretningen i en årrække.

På et tidspunkt blev slagterforretningen lukket ned, og ejendommen blev afhændet til anden side. Inden da nåede Arthur at indrette billardsalon i de lokaler, hvor slagterforretningen havde til huse – til stor fornøjelse for mange i bekendtskabskredsen.

Arthur og Karen Johanne havde en søn (enebarn), som hed Poul. Poul og jeg havde et fint venskab, bl.a. kunne vi mødes hos ham og se fodbold hver lørdag eftermiddag, og om søndagen når Køge spillede på hjemmebane, fik vi lov til at køre med de voksne og se fodbold. Vi spillede også fodbold sammen i boldklubben, og da jeg havde fået kørekort, kørte vi til Hamburg på campingferie i min bil – hvilken oplevelse med besøg i Hagenbecks Tiergarten og meget mere. Det var tider dengang!

Hovedgaden 33

På denne adresse på hjørnet af Industrivej/Hovedgaden lå der en stor 3-etagers ejendom med bolig på øverste etage, forretninger på mellemetagen og i en periode også forretning i grundplan/kælderplan. Der var en stor trappe ud mod Hovedgaden der førte til forretninger på hver sin side af trappen i mellemetagen.

Ejendommen blev revet ned i forbindelse med anlæggelse af Industrivej.

Jeg har læst mig til, at der i gamle dage 1920-40 har været sæbehus, frisør og tapet- og farvehandel i ejendommen. Endnu tidligere skal der have været et såkaldt frugteri på stedet – Hårlev og Omegns Andelsfrugteri, som blev grundlagt i 1906.

Der hvor jeg begynder at kunne huske stedet, havde herrefrisør Herluf Antonsen salon til højre for den store hovedtrappe. Til venstre for trappen var der i en periode forretning med lamper og andre el-artikler. I grundplan i lokaler bag ved hovedbygningen holdt Køge Installationsforretning til med sin virksomhed, der blev bestyret af Ellen og Svend Petersen, som boede i ejendommens første sal med deres familie. De sprang senere ud som selvstændige med virksomheden Hårlev Installationsforretning og flyttede til Hovedgaden 58.

Udover elektrikervirksomheden var der på denne adresse en velassorteret forretning med lamper, hvidevarer, køkkenredskaber og talrige andre el-artikler.

Foruden de nævnte virksomheder husker jeg også, at der i en periode blev etableret et vaskeri i lokalerne til venstre for hovedtrappen. Vaskeriet blev drevet af Ruth Jensen (gift med Knud). Ruth blev senere ansat som kantinebestyrer på kommunekontoret, hvor jeg arbejdede sammen med hende i en længere årrække.

Ruth og hendes mand boede i et parcelhus på Nymøllevej 42 – pudsigt nok der, hvor min datter og svigersøn bor i dag.

I kælderplan havde urmager Albert Kjærgaard i en periode forretning. Albert Kjærgaard boede privat i Strøby. Billedet har jeg selv taget i starten af 60-erne. Urmagerforretningen flyttede senere til Hovedgaden 1.

Frisør Herluf Antonsen boede privat på den modsatte side af Hovedgaden i nr. 36 – lige overfor frisørsalonen. På et tidspunkt fik han en husbestyrerinde med rødder i det svenske – hun hed Mary. De to havde et godt samliv i en længere årrække.

Jeg gik mange gange byærinder for Antonsen – især havde han altid mange tomme ølflasker i baglokalet, der skulle afleveres/byttes til fyldte hos købmanden – og hver gang faldt der jo en lille skilling af som tak for hjælpen. Slet ikke så ringe endda!

Da Hovedgaden 33 blev revet ned, etablerede kommunen et grønt område på stedet med en fin bæk, hvor folk kunne sætte sig og nyde udsigten. I folkemunde blev det grønne område hurtigt døbt til ”Antons Plads” – naturligvis med reference til frisør Antonsen. Stedet – og især bænken – blev hurtigt samlingssted for byens unge og andre med hang til at indtage alkoholiske drikke – ikke altid til lige stor fornøjelse for de nærmeste naboer til området.

Hovedgaden 36

Her boede ”Murer-Thorvald” – Thorvald Hansen - i stueetagen. På ejendommens første sal var indrettet en lejlighed. Thorvald Hansen flyttede senere til et helt nyt hus på Hårlev Bygade 16, hvor han nød sin pensionisttilværelse.

Ejendommen bestod af et forhus ud til Hovedgaden (billedet), hvor ”Haarlev Sparekasse” på et tidspunkt etablerede sig.

Billedet til højre er taget tilbage i 60-erne, mens billedet til venstre viser ejendommen, som den ser ud i dag.

I bygningerne i baggården (nordøst for forhuset) havde cykelsmed Aksel Bannebjerg på et tidspunkt værksted – han havde tidligere haft værksted på adressen Hovedgaden 48.

I baggården nord for forhuset lå en bygning, der blev anvendt til beboelse – jeg husker at der boede en familie Larsen – konen hed Elisabeth, mandens navn husker jeg ikke – blot at han var skrædder. Jeg husker også, at de havde en handicappet søn Preben og en anden søn Mogens, der i sine velmagtsdage var en dygtig fodboldspiller på Køge’s divisionshold.

Hovedgaden 37 – Hårlev Mejeri

I 2017 udgav Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv en bog med titlen ”4 virksomheder i Hårlev”. En af disse 4 virksomheder er netop Hårlev Mejeri. I bogen kan man læse alle detaljer om virksomheden fra start til slut.

Min svoger Orla Frederiksen arbejdede som mejerist på mejeriet – og det var i den periode, han lærte min søster Lene at kende.

Mejeribestyreren hed Poul Findsen – han boede med sin hustru Eli i lejligheden på førstesalen af bygningen ud til Hovedgaden.

Parret ejede også naboejendommen Hovedgaden 35, hvor Eli Findsen boede efter mandens død.

Jeg husker, da vi på Rådhuset – lige overfor mejeriet – fik indført flextid, hvilket betød, at vi nærmest kunne komme og gå, som vi ville, når blot den ugentlige arbejdstid samlet set blev præsteret. Altså kunne vi f.eks. møde tidligt og gå tidligt hjem, men vi kunne også møde senere og gå senere hjem.

Findsen havde for vane om morgenen altid at stå på fortovet og observere, hvornår rådhuspersonalet mødte. Han kendte jo ikke til begrebet ”flectid” og mente derfor, at medarbejderne på Rådhuset ikke præsterede den ugentlige arbejdstid, når de mødte så sent om morgenen. Han glemte blot, at de selv samme medarbejdere først forlod arbejdspladsen langt efter normal fyraften – der var han jo netop ikke på plads på sin ”observatørpost” på fortovet.

Hans observationer gav anledning til megen omtale i den lokale presse med overskrifter som ”Spionen, der kom ind fra kulden” og lignende.

Men uanset dette, så blev flextiden heldigvis ikke taget fra medarbejderne på Rådhuset.

Efter at mejeriet lukkede, etablerede Ungbo ungdomsboliger i komplekset i bygningen, der lå parallelt med Stationsvej, og i tilbygningerne nærmest Industrivej åbnede Moravia Atelier, ligesom der også blev plads til en lejlighed der.

I bygningen mod Hovedgaden indrettede SID, Vallø afdeling fagforeningskontor. Da SID Vallø blev fusioneret med SID i Køge, kom der en forretning med smykker og brugskunst ”Gitte’s ure, guld og sølv”, og der var stadig lejlighed på bygningens første sal.

”Gitte’s ure, guld og sølv” valgte senere at flytte virksomheden ud af byen til Faxe. I skrivende stund er det uklart, om virksomheden stadig er aktiv.

Også ungdomsboligerne er lukket ned på grund af svigtende efterspørgsel på den type lejligheder.

I dag står forretningslokalerne mod Hovedgaden stadig tomme, og det er uvist hvad der fremadrettet kommer til at ske med lokaliteterne. En del af bygningen er dog indrettet til lejebolig.

Billederne herunder er fra april 1983 og viser nedrivningen af mejeriets store skorsten – et markant element i bybilledet er ved at forsvinde.

Hovedgaden 41

Billedet herover har jeg selv taget i dec. 1962

Det var her købmand A. Willemoes Petersen havde sit domicil – dels med købmandsforretning og dels med grovvarerforretning.

Bag disken stod Willemoes Petersen selv sammen med svigersønnen Knud Greiersen. Der var tale om en velassorteret forretning, hvor man kunne få alle daglige fornødheder – såvel dagligvarer som isenkram.

Skråt overfor denne købmandsforretning på Hovedgaden 60 lå jo også en købmands- og grovvarerforretning, nemlig Købmand Christoffersen. Så man må sige, at der allerede dengang var en sund konkurrence, der kom kunderne til gode.

I bygningerne bagved købmandsforretningen boede virksomhedens chauffør Niels Chr. Hansen. Han kørte både varetur med kolonialvarer og grovvarer som kul, koks og foderstoffer. Niels var i øvrigt formand for Hårlev Boldklub i perioderne 1949-51 og igen fra 1953-55.

Hvem der handlede hvor? Ja, det var vel et spørgsmål om "religion". I hvert fald levede begge forretninger i bedste velgående i en lang årrække.

I bygningen mod Hovedgaden drev hans hustru endvidere en forretning med guld- og sølvvarer. I samme bygning – imellem købmandsforretningen og guld- og sølvbutikken var der en herreekviperingsforretning – som jeg husker det først med hr. Frandsen som bestyrer. Denne forretning blev senere overtaget af Tage Hansen, der drev forretningen videre under navnet "Tage's Magasin" – nu også med dametøj.

Tages hustru Eli deltog også i forretningens daglige gøremål. På et tidspunkt fik de også ansat en ekspedient mere, nemlig John Nymann, der kom fra Store Heddinge-kanten.

John var på det tidspunkt en dygtig fodboldspiller på Store Heddinges bedste fodboldhold, og tilfældet ville, at han faktisk blev ansat som træner i BK Vallø, der på det tidspunkt lå i Serie 2 med det bedste herre seniorhold. Som spiller husker jeg John som en hård – men dygtig træner.

Jeg husker også at Tage arrangerede såkaldte "Reklame for sjov" aftener i den store sal på Hårlev Kro. Arrangementerne var dels modeshows og samtidig underholdning med levende musik og konkurrencer, hvor publikum kunne vinde flotte præmier. Tage stod for arrangementerne helt på egen hånd og på egen risiko. Nu til dags ville man givetvis hyre et reklamebureau eller lignende til at planlægge og gennemføre sådanne arrangementer.

Men der var stort set fulde huse hver gang, så hans idé må åbenbart have fanget Hårlev-borgernes interesse.

Tage's Magasin flyttede til adressen Hovedgaden 20, hvor forretningen blev etableret i ejendommens stueplan, mens familien selv boede privat på førstesalen der. Jeg mener, at lokalerne med tøjbutikken derefter blev indlemmet som en del af købmandsforretningen.

Da gamle fru Willemoes faldt bort, var der ikke basis for at videreføre guld- og sølvforretningen, og lokalerne blev udlejet til andre formål. Jeg husker bl.a., at Vallø Kommunes Jobshop etablerede sig i lokalerne med salg af genbrugstøj. Senere igen åbnede en slikbutik suppleret med udlejning af videofilm i lokalerne.

Da A. Willemoes Petersen døde, trak det op til, at ejendommen skiftede hænder. Hele ejendommen blev da også på et tidspunkt solgt til tredjemand (Ole Vadsten).

På et tidspunkt etablerede Gitte Mathiassen forretning i de hidtidige købmandslokaler – ”Gitte's ure guld og sølv” – en geschæft, som hun egentlig havde startet i det små i garagen i privatboligen på Pilevænget.

I maj 2005 godkendte Kommunalbestyrelsen så en lokalplan for området, der gav mulighed for at etablere en helt ny dagligvarebutik på grunden. I lokalplanen indgik, at alle eksisterende bygninger skulle nedrives, og der skulle opføres en helt ny bygning til at huse dagligvarebutikken.

Lidt trist, at de gamle bygninger med en mangeårig historie skulle ende sine dage på denne måde. Men det blev resultatet, og i dag står der en flot FAKTA-butik parallelt med jernbanen, mens ejendommens resterende areal er indrettet til parkeringspladser.

Før...

Nu...

Hovedgaden 42

I denne ejendom startede el- installatør Poul Kristensen oprindeligt sin forretning med udsalg af diverse el-ting. Virksomheden rykkede senere til Hovedgaden 4 og senere igen til Industrivej 1 – der hvor Frost El-teknik holder til i dag.

Der har også været autoudlejning ved H.H. Mikkelsen, der havde et par personbiler til udlejning – faktisk den eneste af slagsen i begyndelsen – senere havde Hans Frede Pedersen dog også en bil til udlejning fra adressen Hovedgaden 21.

Ejendommen måtte lade livet i forbindelse med udvidelse af Rådhuset og er således i dag nedrevet, men jeg har tilbage i tresserne taget et billede, der viser, hvordan ejendommen så ud på det tidspunkt. Damen på billedet er Kirsten Holm, som bl.a. var min engelsklærer på Hotherskolen. Billedet til højre er hentet fra Arkiv.dk

Hovedgaden 43

*Herover: Nutidigt foto
Til højre ses Torben og Pia, der i en
periode drev forretningen.*

Så langt tilbage som jeg kan huske, har der altid været bagerforretning i denne ejendom. Først var det bager Madsen, og bageri og forretning blev sidenhen overtaget af bager Mogens Munch, der drev Hårlev Bageri i en længere årrække sammen med hans hustru Ellen, der styrede forretningen.

Selve bageriet lå længst tilbage på grunden, mens forretningen lå ud til Hovedgaden. Ved siden af forretningen havde familien sin private bolig.

Efterhånden som supermarkederne begyndte at sælge brød og de såkaldte ”bake-off-produkter”, blev det jo vanskeligere for de ”rigtige” bagere at opretholde eksistensgrundlaget.

På et tidspunkt lukkede bagerforretningen her da også helt ned.

Da bageren på Hovedgaden 16 tidligere lukkede ned, var bageren her ellers den eneste af slagsen i byen. Nu havde vi slet ikke nogen bagerforretning mere.

Men efter en kortere periode uden aktivitet på stedet, åbnede bageriet Cap Horn fra Køge brødsalg på adressen, og det blev igen muligt for byens borgere at købe friskbagt brød. Dejligt! Derefter har skiftende virksomheder drevet bageriudsalg på adressen, men selve bageriet bagerst i bygningen er ikke mere aktivt.

Hovedgaden 44

Historien fortæller, at huset blev opført i 1889 af tømrer Hans Jacobsen og overtaget af tømrermester Niels Anders Nielsen i 1901 – formentlig far til Lars Nielsen. Allerede dengang drev man ligkistemagasin fra adressen.

En del af bygningen husede i 40-erne Haarlev-Himlingøje Kommunekontor (midterste foto).

Så langt tilbage, jeg kan huske, boede her Lars Nielsen (”Stakit-Lars” som han blev kaldt) og hans hustru Magda, der fra ejendommen drev virksomheden Hårlev Ligkistemagasin sideløbende med, at Lars passede sit job på Hårlev Mejeri, som lå lige overfor på den anden side af Hovedgaden.

Familien havde en datter – Doris – som var skolekammerat og veninde med min storesøster Lene.

Da min mormor døde – hun boede på det tidspunkt hos os på Søndergade 5 i et værelse på første sal – var det Lars, der blev hyret som bedemand. Jeg husker tydeligt, at han pakkede hende ind i en bylt, som blev svinget op på ryggen, og så bar han hende ene mand simpelthen på den måde ned af trappen.

Mormor blev lagt i kiste og placeret i garagen, hvor hun stod på lit-de-parade, indtil hun skulle bisættes.

Det var lidt mærkeligt, når jeg om aftenen kom hjem fra håndboldtræning, at skulle sætte cyklen i garagen, når man vidste, at mormor lå der i sin kiste. Men sådan var det bare. Heldigvis var der kun tale om en lille uges tid.

Ejendommen blev senere nedrevet i forbindelse med udvidelse af Rådhuset på Hovedgaden 46 – ejendommen eksisterer derfor ikke mere.

Hovedgaden 47

Det første jeg husker fra denne ejendom er, at søstrene Christoffersen – Yrsa og Karen – boede der. Yrsa drev en forretning med stoffer – altså ikke ”farlige stoffer”, men utallige slags stoffer, der kunne købes i metermål. Derudover kunne man købe alt tilbehør til ”gør-det-selv-syning” – det være sig sytråd, hægter og meget, meget mere. Søstrene boede i lejligheden på ejendommens første sal.

Efter de to søstre blev forretningen overtaget af Eli Christoffersen (gift med postbud Tage Christoffersen), der vistnok i en periode arbejdede som ekspedient i forretningen. Jeg tror ikke, at der umiddelbart var familiære relationer mellem Yrsa og Karen og så de nye ejere. Eli og Tage havde 2 børn – Per og Hanne.

På et tidspunkt lukkede forretningen, og Eli og Tage flyttede til et parcelhus på Bjergagervej.

Efter den tid har ejendommen ført en omtumlet tilværelse. Jeg husker bl.a., at der i en længere årrække var apoteksudsalg på adressen med varer leveret fra Karise Apotek. Undervejs blev Karise Apotek overtaget af Store Heddinge Apotek – men stadig med udsalg på samme adresse. Efter nogle år flyttede apoteksudsalget til Hovedgaden 29. Senere igen flyttede apoteksudsalget til ”Det Lille Storcenter” på Hovedgaden 10.

Atter en gang stod ejendommen tom – og frem til i dag husker jeg, at der i en periode var frisørsalon (Frisør Tang), som også lukkede. Senest etablerede en borger af anden etnisk herkomst herrefrisør i lokalerne – det varede dog kun ganske få måneder, før denne salon også lukkede.

I skrivende stund er en ny frisørsalon kommet i gang – tilsyneladende i god og stabil drift. Lejligheden på første sal er udlejet til privat beboelse.

Hovedgaden 48

Gartner Marius Dahl, Hovedgaden 50 købte ejendommen i 1950’erne til sønnen Poul Dahl og hustru Vibeke. De kunne dog ikke tage ejendommen i brug på grund af eksisterende lejemål i boligen. Poul Dahl og Vibeke byggede derfor et parcelhus på Pilevænget.

Jeg erindrer, at der var i hvert fald 3 lejemål – 2 i stueetagen og 1 på ejendommens første sal.

Jeg husker, at til venstre for hovedindgangen boede Anna Johansen, der drev en iskiosk, som lå lige overfor på den anden side af Hovedgaden nærmest købmand Villemoes Petersen.

Når man skulle handle i ishuset, ringede man på en klokke, og så kom Anna løbende fra den anden side af vejen.

Foruden ispinde fra Hellerup Flødeis kunne man selvfølgelig også købe adskillige varianter af slik – det var dengang en pinociokugle kostede 5 øre.

Når der var forestilling i Hårlev Bio, rykke Anna over på kroen med et velassorteret udbud af slik, som biografgængerne kunne mæske sig i.

I et af lejemålene – vistnok på første sal - boede cykelmekaniker Aksel G. Bannebjerg, som havde sit værksted i gården bag ved ejendommen. Bannebjerg var en speciel person, men han har i tidens løb lappet og repareret adskillige cykler for borgerne i Hårlev. Og så kunne han spille på cykelpumpe – en kunst som ikke mange kunne gøre ham efter! På et tidspunkt – uvist af hvilken grund – flyttede han værkstedet til udbygningerne i ejendommen Hovedgaden 36 og senere igen til Ravnsvej.

Som tiden gik, blev ejendommen frasolgt, og der har siden dengang været forskellige erhvervsmæssige aktiviteter på stedet. F.eks. Brudehuset, blomsterforretning, brugskunst, frisørsalon m.m.

Hovedgaden 49

Her boede – som man sagde – regnskabsfører Aage Hansen. Titlen ”regnskabsfører” kan vel sidestilles med nutidens ”revisor”.

I familien husker jeg 4 børn – Bente, som blev gift med Bent Nørhave fra Ll. Tårnby (de købte min morfar og mormors hus i 1966). Anette blev gift med Benny Madsen, der var kommis i Hårlev Brugsforening. Anette spillede håndbold sammen med min søster Lene, og Benny udfoldede sine sportslige evner i Hårlev Boldklub – såvel i fodbold som i håndbold.

Også en søn havde de – Henning, som er et år ældre end jeg. Jeg spillede fodbold på samme hold som Henning, der normalt var en meget stille gut. Men når vi kom i kamp på fodboldbanen, så skete der noget med Henning – temperementet kom let i kog. Jeg husker en kamp i Gadstrup, hvor Henning i raseri spyttede en modstander lige midt mellem øjnene. Henning gjorde i øvrigt – ligesom jeg selv – karriere udi den kommunale verden.

Derudover var der en yngre søster, som hed Lene.

Hovedgaden 50

Her lå Hårlev Gartneri drevet af Marius Dahl – deres søn Poul Dahl var gift med Vibeke Dahl, der frem til 2011, hvor hun døde, fungerede som havearkitekt. Poul og Vibeke boede privat i et parcelhus på Pilevænget.

Gartneriet var oprindeligt startet i 1903 af Marius Dahl's far Hans Peter.

I forretningen kunne man købe såvel diverse pottedplanter, frugt som afskårne blomster. Derudover var der flere drivhuse og frilandsområder, hvor diverse rodfrugter og udplantningsplanter blev drevet frem.

Forretningen var i mange år den eneste af sin slags i Hårlev.

Gartneriet blev på et tidspunkt overtaget af Asbjørn og Inge Hansen, der drev såvel gartneri som forretning videre. Men da Asbjørn for nogle år siden døde, lukkede forretningen ned. I dag er der ikke gartnerimæssige aktiviteter på ejendommen.

Ejendommens relativt store areal kan i dag måske vise sig interessant i forhold til eventuel udvikling af Hårlev Bymidte. Måske kunne der laves en lokalplan, der giver mulighed for etablering af f.eks. et supermarked på området. Realisering af sådanne planer fordrer naturligvis, at indehaveren Inge Hansen indvilger i at sælge området til interesserede købere.

Hovedgaden 52

Billedet her er hentet fra Arkiv.dk og er dateret 1909-1911.

Ejendommen husede sadelmager- og møbelværksted drevet af sadelmager Chr. Rasmussen.

Da jeg i tresserne arbejdede som mælkedreng hos ”Mælke-Alfred” havde jeg en særlig oplevelse netop ved denne ejendom.

Her boede ”Sadelmager-Emil”, som han blev kaldt. En dag, da mælkevognen holdt foran huset, kom ”Sadelmager-Emil” gående bærende på en madras, der var klempt sammen over hans skuldre. Da hesten ”Musse” så det, tog fanden ved hesten, der simpelthen stak af i fuldt firspring med mælkevognen efter sig ad Hovedgaden i retning mod Endeslev.

Ja, så kunne der jo ikke lige på det tidspunkt sælges mælk fra vognen.

I løbet af kort tid blev hesten dog indfanget, og mælketuren kunne fortsætte i ro og mag.

Jeg husker, at der i ejendommen i en årrække var en farvehandel drevet af hr. Elsvard, der sammen med sin hustru boede privat på Egevej. Foruden forretningslokalet i stueplan ud til Hovedgaden var der tillige en lejlighed på ejendommens første sal.

Efter at farvehandelen lukkede ned, købte Gitte Mathiassen med familie ejendommen og flyttede deres forretning fra den anden side af vejen (Hovedgaden 41) hertil.

Efter nogle år afhændede Gitte ejendommen og flyttede sin forretning til Hovedgaden 37 – der hvor SID, Vallø afdeling havde haft kontor.

Efter den tid har der tidvis været forskellige forretninger med et mere udefinerbart sortiment. I skrivende stund drives der ikke umiddelbart forretning fra adressen.

Hovedgaden 54

Her boede barber/herrefrisør Fritjof Sørensen – Barber-Fido – som han blev kaldt. Sammen med hustruen Grethe havde de 3 børn – Morten, som er et par år ældre end jeg, Ole, som gik i skoleklasse med min lillebror og så en datter, der hed Susanne. Huset fremstod dengang i røde mursten.

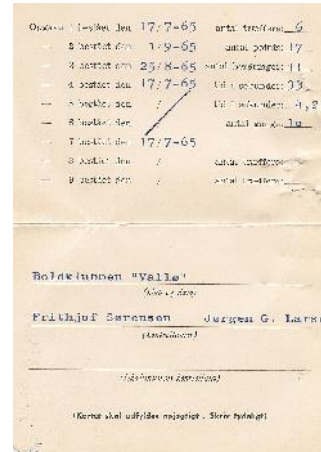
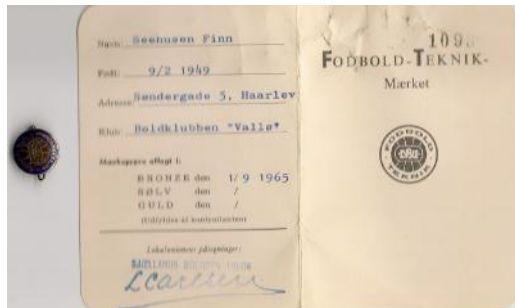
Både Morten og Ole var aktive fodboldspiller i Boldklubben Vallø – især Morten var dygtig både på klubbens ynglingehold og senere som seniorspiller.

Fido's frisørsalon lå i stueplan til venstre for hovedindgangen ud til Hovedgaden. Hans kone Grethe passede i mange år postekspeditionen på Hårlev Posthus på Stationsvej.

Førstesalen var i mange år beboet af en rar dame, der hed Anna.

Fido var formand for boldklubben fra 1951 til 1952 – klubben hed dengang Hårlev Boldklub. Efter den tid forblev han aktiv for klubben på andre fronter – også helt op i tresserne, hvor klubben ændrede navn til Boldklubben Vallø.

I 1965 bestod jeg således prøven til Fodbold-teknik markedet i bronze. Fido og arkitekt Jørgen G. Larsen var de lokale kontrollanter for prøven. På det tidspunkt var Jørgen Gerner Larsen formand for Boldklubben Vallø. Beviset for prøven ses her med selve bronzemærket helt til venstre.

Da jeg skulle konfirmeres i 1963, blev jeg rigtig boppet op hos Fido tidligt om morgenen på konfirmationsdagen. Det var med føntørrer og det hele – håret blev på den måde nærmest formet som en sneplow fortillen sådan var hårmoden jo dengang.

Jeg husker, at familien senere fraflyttede ejendommen og byggede et helt nyt parcelhus på Nymøllevej, hvortil familien flyttede.

I en kort periode var der damefrisør på adressen, men efterfølgende har der ikke været drevet virksomhed på adressen.

Hovedgaden 55

Her holdt murermester Otto W. Larsen til. Hans hustru Julie havde tillige damefrisørsalon i ejendommen. Parret havde 3 børn – Preben, Liselotte, som jeg var klassekammerat med i skolen og Troels, der er jævnaldrende med min lillebror.

Julie var søster til Karen Johanne, der boede på Hovedgaden 31. Troels var i en periode aktiv fodboldspiller i Boldklubben Vallø, ligesom han medvirkede som aktør i nogle af de dillefantforestillinger, som jeg også selv var med i.

Liselotte blev gift med Aage Røkkedahl, der gennem en længere årrække drev et arkitektfirma, som har stået fadder til adskillige byggerier i vores kommune. Så vidt jeg ved, eksisterer dette firma ikke mere.

Efter at Troels blev udlært som murer, startede han sit eget murerfirma. Bl.a. var han ofte involveret i murerentrepriserne i mange af Aage Rokkedahls byggeprojekter. Så blev det ligesom i familien, kan man sige.

Hovedgaden 56

Historien fortæller, at en skrædder Niels Nielsen i starten af 1900 drev en herreekviperingsforretning på stedet. Dengang så ejendommen sådan ud:

Så langt tilbage, jeg kan huske har ejendommen altid rummet Staxens Boghandel, som blev drevet af Werner Staxen – en ældre brovten herre, der altid stod bag disken med en cigarstump i munden. Dengang lå boghandelen med facade helt ud til Hovedgaden.

Til venstre et foto fra 1984 – Staxens Boghandel endnu inden den blev revet ned.

Senere, da gamle Staxen faldt bort, blev forretningen drevet videre af hans søn Jens Erik Staxen.

Den oprindelige ejendom blev senere jævnet med jorden, og der blev bygget en helt ny butik, der nu var trukket langt tilbage fra Hovedgaden, således at der blev plads til parkeringspladser foran butikken ud mod Hovedgaden. Den nye butik ses på fotoet til højre.

Den nye forretning blev bygget bag den gamle forretning, så det på den måde kun i meget begrænset omfang var nødvendigt at holde forretningen lukket.

For nogle år siden afhændede Jens Erik Staxen forretningen til anden side – dog stadig med boghandlervirksomhed på stedet. Senest har forretningen endnu en gang skiftet ejere. De nye ejere driver den dag i dag boghandlervirksomhed fra adressen – til stor glæde for borgere i Hårlev og omegn.

Hovedgaden 57

Historien fortæller, at snedker Niels V. Nielsen oprindeligt havde virksomhed her frem til 1948, hvor ejendommen overdrages til en af hans sønner – Aksel V. Nielsen. Niels V. Nielsen bliver boende i ejendommen.

Aksel V. Nielsen etablerer i 1971 sin egen virksomhed på Brandskildevvej, hvor den stadig ligger – nu drevet af familiens næste generation(er).

En anden søn – Poul H. Nielsen – startede snedkerværksted på Maglehøjvej 36 i Varpelev i 1953 – i nyere tid kendt som Dan Clock. Et af virksomhedens hovedprodukter var bl.a. urkasser til f.eks. bornholmerure.

Fra 1990 blev virksomheden i Varpelev drevet videre af Poul H. Nielsens ældste søn Dan H. Nielsen. Dan var i en periode også medlem af Vallø Kommunalbestyrelse – valgt på de konservatives liste.

En yngre søn – Henrik H. Nielsen – har jeg gået i skole sammen med.

Mig bekendt har der ikke siden 1971 været virksomhed på adressen.

Hovedgaden 58

Billedet til venstre viser facaden af installationsforretningen set fra Hovedgaden. Til højre ses Birthe og Ole bag disken i deres velassorterede forretning.

Fra mine yngste år erindrer jeg, at en urmager i skikkelse af en ældre, lille men trind mand holdt til på denne adresse. Jeg husker, at ure, briller m.v. hængte i vinduerne på lange snore. Hans navn var vistnok N. Nielsen.

Dernæst husker jeg, at installationsforretningen flyttede fra Hovedgaden 33 til denne adresse med Svend og Ellen Petersen som indehavere. Parret boede privat i lejligheden på ejendommens første sal, mens der var forretning i stueplan ud mod Hovedgaden – en velassorteret forretning med alle mulige el-artikler, hvidevarer, batterier m.m.m.

Da Svend og Ellen havde udtjent deres tid, overtog deres søn Ole B. Petersen virksomheden sammen med sin hustru Birthe – i daglig tale kaldet Wilma. De drev forretningen i adskillige år på adressen – ja, de nåede faktisk at fejre 25 års forretningsjubilæum med Hårlev Installationsforretning på stedet, og havde deres bolig i lejligheden på første sal.

Da Svend døde flyttede Ellen til et hus på Hovedgaden 26, hvor hun boede til sin død. Huset blev derefter afhændet til Bjørn Ringsted og hans kone Karen.

Da Ole og Birthe trak sig tilbage, kørte den ene af deres sønner – Robin – forretningen videre fra adressen.

Ole og Birthe fraflyttede lejligheden på Hovedgaden 58 og flyttede til Hyldevænget 26 i et dejligt parcelhus lige ved siden af os. Vi har siden da haft et fint naboskab med dem.

Efter relativt få år lukkede Robin forretningen på Hovedgaden 58, og såvel kunder som medarbejdere blev overført til elinstallatør Henrik Frost på Industrivej 1.

I skrivende stund drives der en ejendomsmæglervirksomhed (Danske Bolig) fra adressen – tilsyneladende en virksomhed i god og stabil drift.

Hovedgaden 59

Her boede Sofus Rasmussen med sin kone Asta. De havde en søn - Erik, der gik på Karise Kost- og Realskole sammen med min storebror Palle. Familien var nabo til den ejendom (Hovedgaden 61), hvor min mormor og morfar boede i en lang årrække.

”Skuffemageren” – som Sofus blev kaldt – producerede store træskovle, (kaldet ”skuffer”) hvor selve skovlbladet var formet ud af en stor træklods, og naturligvis var skaftet på skovlene også lavet af træ.

Træskufferne blev afsat til Carlsberg Bryggerierne til langt op i 1960’erne – bl.a. fordi bryggeriarbejdere ikke ville anvende aluminiumsskovle, når de skulle vende korn.

Familien Rasmussen havde familiære forbindelser til malermester Frede Nielsen på Hovedgaden 30. Som jeg husker det, var Sofus’ hustru søster til Frede Nielsen.

Til gengæld er det ganske vist, at Sofus var bror til Anna Rasmussen, som var min klasselærer, da jeg gik i skole i den gamle røde skole på Faxevej.

På et tidspunkt blev ejendommen afhændet til anden side – jeg husker ikke til hvem.

I dag drives der fra ejendommen et autoværksted – ”T. Hansens Auto” – hvis indehaver sideløbende arbejder eller har arbejdet som Falck-redder.

Hovedgaden 60

Det første, jeg husker om denne adresse, er at købmand Christoffersen havde domicil her – et domicil bestående af tømmerhandel, grovvareforretning og købmandsbutik – altså konkurrent til købmand A. Willemoes Petersen, der havde en tilsvarende forretning på den anden side af Hovedgaden på nr. 41.

Det forlød dengang, at Willemoes Petersens kunder primært var ”husmænd”, mens ”gårdmænd” i højere grad handlede hos købmand Christoffersen.

Min far arbejdede som disponent hos denne købmand Christoffersen. Han sad på virksomhedens kontor sammen med ”Frk. Petersen”, der boede på Ravnsvej sammen med sin bror Johannes Petersen. (Navnet ”Ravnsvej” kan i øvrigt føres tilbage til købmand Ravn, der oprindeligt drev forretning fra adressen).

Det var dengang, de kæmpestore regnskabsbøger blev ført med pen og blæk. Jeg husker, far havde en særdeles fin håndskrift.

Virksomheden bestod som nævnt af tømmerhandel, korn og foderstof (grovvarer) og så en købmandsforretning, hvor Børge Rasmussen var bestyrer. Børge var søn af Vallentin Rasmussen, der i en årrække var sognerådsformand i Haarlev-Himlingøje Kommune. Vallentin boede på Hovedgaden 10, hvor han også drev et Tuborg depot. Børges kone (kaldet ”søster”) var datter af Jens Albrechtsen, Himlingøje.

Sidenhen – da købmand Christoffersen afhændede købmandsforretningen til købmand Aage Funch, flyttede far med over i købmandsbutikken som kommis.

Sideløbende med jobbet her havde far en tjans som regnskabsfører for snedkermester Aksel V. Nielsen på Brandskildevej. Det var typisk hver lørdag eftermiddag, at dette job blev passet. Det skete, at der hos Aksel V. Nielsen var festligheder på disse lørdage, og far blev ofte inviteret med. Ved disse lejligheder kom han naturligvis senere hjem end sædvanligt, og det var mor ikke særlig begejstret for – for at sige det – hun var stjernetosset, når far kom senere hjem. Dengang havde vi jo ingen telefon, så han kunne selvsagt ikke ringe hjem og sige, at han kom senere. Sådan var det dengang!

Aage Funch var sideløbende direktør på Fisketorvets Isværk og Frysehus i København. Samme sted var Uffe Midtgaard underdirektør – Midtgaard boede på det tidspunkt på Holtelandsvej i Endeslev

og kom jævnligt i butikken. Midtgaard blev også borgmester i Vallø Kommune – en post han dog kun bestred i en enkelt periode.

Aage Funch overdrog på et tidspunkt købmandsforretningen til hans søn Hans Funch – en rigtig charlatan, der gerne ville føre sig frem på de bonede gulve. Hans Funch blev på et tidspunkt gift eller levede sammen med en meget ældre fin dame fra København kaldet ”Mads Roikjær”. Sammen førte de sig frem i de kulørte blade med hustjener og det hele. Forholdet holdt dog ikke særligt længe. Det antoges, at han gik ind i forholdet for pengenes skyld. Men måske havde den ældre dame sikret sin formue ved særeje eller testamente – det kunne ingen – heller ikke Hans Funch - vide.

Efter Funch blev købmandsforretningen overtaget og drevet videre af Jørgen Jørgensen og hans hustru Oda. Indtil da havde de haft en forretning i Køge. Jørgen var søn af Hans Jørgensen, der boede på Ravnsvej (”Post Hans Jørgen” blev han kaldt, fordi han var postbud – hans kone hed Marie – selvfølgelig kaldet ”Post-Marie”).

På et tidspunkt kom Preben Rasmussen til og overtog grovvareafdelingen og etablerede i stedet en tømmerhandel på stedet.

Senere byggede Preben Rasmussen en helt ny Tømmerhandel uden grovvarer med domicil på Industrivej 8. Samtidig etablerede han privatbolig i tilknytning til virksomheden – en flot rødstensvilla i 2 planer.

Dermed forsvandt grovvareafdelingen fra Hovedgaden 60. I tilknytning til tømmerhandelen på Industrivej 8 etablerede han et byggemarked, hvor min far også blev ansat som ekspedient. Her var han ansat, indtil han stoppede sit aktive arbejdsliv.

Tømmerhandelen blev senere opkøbt af CF Petersen (eller Køge Trælasthandel), Køge, som senere igen blev en del af kæden Bygma.

Desværre omkom Preben Rasmussen sammen med en af sine medarbejdere i en tragisk trafikulykke på landevejen ved Slimminge mellem Ringsted og Bjæverskov. Jeg husker tydeligt, hvor chokeret min far var, da han kom hjem og fortalte om den frygtelige hændelse.

I de bygninger på Hovedgaden 60, hvor der oprindeligt var grovvareforretning og tømmerhandel, har der efterfølgende været indrettet mange forskellige virksomheder, bl.a. vaskeri (Karen Kure) i de lokaler, hvor restaurant Delfino nu holder til, forretning med brugskunst, solcenter og beboelseslejlighed. Sågar også en cykelforretning har der været på stedet. (Kehlet hed manden vist).

Den nordlige del af grunden blev udstykket i mindre parceller og rummer i dag et mindre boligområde, nemlig Købmandshaven.

I de lokaler ud til Hovedgaden, hvor der var købmandsforretning, har der været flere forskellige forretninger, bl.a. en tøjforretning (Frankie), der kørte i en del år. Senere fulgte så en genbrugsforretning eller en slags loppemarked, hvor diverse rariteter var til salg.

Efter en tid, hvor lokalerne atter stod tomme, blev der så etableret en ny virksomhed i lokalerne, nemlig en forretning med dametøj – kaldet ”By Lagoni”. I skrivende stund ser det ud til, at forretningen er i god og stabil drift.

Hovedgaden 61

”Vesterbo” som ejendommen hedder – her boede min mormor og morfar så langt tilbage, som jeg kan huske – Sofie og Peder Jakobsen.

Hvis man kom forbi en tilfældig eftermiddag, kunne man møde mormor og morfar siddende i stuen uden nogen form for elektrisk lys tændt. Vi holder mørkning, som de sagde.

Når vi var samlet på stedet til familiesammenkomst, husker jeg, mormor gik rundt med kaffekanden – Madam Blå – og når hun kom til os børn, så sagde hun altid: Du vil vel ikke have kaffe, nej, det vil du vel ikke – og så gik hun straks videre til den næste ved bordet – uden at vi fik kaffe, naturligvis.

Jeg husker også, at morfar hver morgen foretog morgentoilette i vaskehuset, som var placeret i udhuset. Her havde han et spejl, som han brugte, når han skulle barberes. Med til historien hører, at de dengang ikke havde badeværelse og toilet indendørs. Men det fik de dog lavet senere, dog uden at det ændrede på morfars vaner – han blev alligevel ved med klare sin morgentoilette i udhuset.

Mormor var meget dygtig til at sy og strikke. Bl.a. husker jeg, at hun lavede sutsko til os børn – syet sammen af adskillige stykker stof på Singer symaskinen – en opretstående model med fodpedal. Hvis der var behov for at få lagt et par bukser op, så var mormor altid klar til opgaven.

Morfar havde bl.a. et job som opkræver i ”100-mandsforeningen”, som det hed. Han kørte rundt til medlemmerne på cykel og kradsede gebyrerne ind, og det gjorde han til langt op i 80-årsalderen.

Til ejendommen var et pænt stort areal, som var særdeles velpasset med alverdens grøntsager og rodfrugter. Endvidere var der mange frugttræer, der blev passet med stor omhu. Når frugterne skulle høstes, blev æbler, pærer m.v. møjsommeligt lagt i kasser, der blev stillet ovenpå hinanden et passende sted i haven. Så holdt de sig bedre, sagde morfar. Og det havde han jo ret i.

Hønsegård var der også, og den daglige høst af nylagte æg kom ikke bare dem selv til gode, men også alle os andre – herligt!

Morfar tog sig af og til tid til at spille kort med os børn – det var her jeg første gang stiftede bekendtskab med whistspillet – en viden som jeg senere har nydt meget godt af.

Da mormor og morfar holdt guldbryllup den 12. maj 1956, holdt de en kæmpe fest, hvor hele familien og nærmeste naboer var samlet i en til formålet opstillet barak i haven.

Ved den lejlighed blev der taget et foto af alle guldbryllupsgæsterne. Jeg er i besiddelse af fotoet, som gengives herunder. Mormor og morfar sidder i første række som nummer 7 og 8 fra højre. Jeg selv står i første række som nummer 4 fra venstre mellem min far og mor. På det tidspunkt var jeg 7 år gammel.

Da morfar døde efter et langt og godt liv, blev ejendommen afhændet, og mormor flyttede hjem til os på Søndergade 5, hvor hun boede i et værelse på første sal, indtil hun også døde. Husker jeg ret, var det Bent og Bente Nørhave, der overtog Vesterbo. De har så for nogle år siden videresolgt ejendommen til nye ejere og er flyttet til Karise. Bente er som tidligere nævnt vokset op på Hovedgaden 49.

Hovedgaden 62

Her havde tømrermester Gerner Larsen til huse. Gerner Larsen havde en søn – Jørgen Gerner Larsen, der senere etablerede sin egen tegnestuevirksomhed i en ejendom på Østergade (i dag Østgade). Også en datter var der i Gerner Larsens ægteskab – nemlig Else, som var gift med Jens Aage Pedersen (søn af Hans Pedersen, Hovedgaden 21). Jørgen Gerner var aktiv i Boldklubben Vallø – såvel som træner og som medlem af bestyrelsen– og endda en periode som formand fra 1965-66.

Jeg husker, at Jørgen Gerner var træner for klubbens ynglingehold, mens jeg selv spillede på holdet. Til udekampene var det dengang kutyme, at træneren og et par forældre skulle køre. Der var altid kamp om at komme til at køre med Jørgen, for han kørte på det tidspunkt i en stor, lækker hvid Ford Zephyr – noget vi drenge kunne bruge.

Jeg skulle senere støde på Jørgen Gerner i forbindelse med mit arbejde i Vallø Kommune. Jørgen Gerner var bl.a. formand for Fritidsnævnet i en periode, mens jeg i starten af 70-erne arbejdede som administrativt bagland for kommunens fritidssektor.

Qua denne post var Jørgen Gerner bl.a. medvirkende til, at det lykkedes Boldklubben Vallø at få etableret et klubhus på Hårlev Mark kort tid efter, at Strøbyhallen så dagens lys i 1975 – en slags kompensation for, at der ikke ved den lejlighed kom nogen sportshal på vores side af åen.

Vi skulle dog ikke vente så længe, for i 1979 blev Hårlevhallen en realitet med indvielse i november måned samme år.

Jørgen Gerner og hans tegnestue var også ankermand, da der skulle etableres en ny boldbane på Hårlev Mark. Tegnestuen stod bag adskillige projekter i kommunalt regi. Af de ansatte i tegnestuen husker jeg fra dengang bl.a. Herluf Jensen (ingeniør), Harry Nohmann (arkitekt), Bjarne Kærbo (arkitekt) og kontordamen Esther Jensen, som vi har haft som nærmeste nabo siden vi etablerede os på Hyldevænget 24.

Bjarne Kærbo overtog senere Jørgen G. Larsens tegnestue, der senest har holdt til på Bjergagervej, hvor Bjarne Kærbo også bor i dag.

Jørgen Gerner har 2 børn – Niels og Susan, som den dag i dag stadig har venner og bekendte i Hårlev-området, selvom de begge nu har slået sig ned andetsteds.

Foruden hans borgerlige ombud i Fritidssektoren, så har Jørgen også i en årrække været formand for kommunens ligningskommission.

I dag drives der ikke virksomhed fra adressen Hovedgaden 62.

Hovedgaden 63

Det første jeg husker om denne ejendom er, at her boede stationsforstander Johannes Løkkegård og at hans datter Birthe Løkkegård var jævnaldrende med min storesøster. Foruden datteren var der en søn, som hed Henri Løkkegård.

Efter Løkkegårds tid blev ejendommen overtaget af revisor Bertram Jensen, der gennem en længere årrække drev sin virksomhed fra adressen. På et tidspunkt flyttede han virksomheden til Industrivej 33.

Senere blev ejendommen overtaget af en yngre mand – Søren Petersen, der i en årrække boede på adressen.

Søren er elektrikeruddannet, og jeg lærte ham at kende i forbindelse med Boldklubben Vallø's loppemarkeder, som jeg var medarrangør af gennem mere end 25 år. Søren var i en del af årene en

af de mange aktive hjælpere, der hvert år gav en velvillig hånd med, når loppemarkedet skulle løbe af stabelen.

Loppemarkederne, der traditionelt blev afholdt i Hotherskolens festsal, var med til at skabe et fint overskud, der ubeskåret gik til ungdomsarbejdet i BK Vallø. Foruden de forberedende arbejder med indsamling af effekter m.v., så var min opgave også at fungere som auktionarius på selve dagen, for naturligvis var der hvert år ved indsamlingen indkommet specielle effekter, der med fordel kunne sættes under hammeren på auktionen. Spændende var det altid, hvor meget effekterne kunne indbringe.

Ejendommen er sidenhen afhændet til nye ejere.

Hovedgaden 64

”Dalgård” hedder gården, som ligger på denne adresse.

Min relation til denne ejendom er, at jeg som dreng ofte hjalp til med høstarbejdet i sæsonen. Det var dengang, kornet blev mejet med en selvbinder. Kunne man få chancen for at køre traktoren, så var det jo herligt – både når kornet skulle mejes, men også senere, når høsten/negene skulle køres hjem til tærskning.

Ejeren var Thorkild Christiansen, som var gift med Gudrun. Thorkild var lidt dårligt gående, så til at hjælpe med gårdens drift var endvidere ansat en karl. Alle tre rare mennesker, der tog godt hånd om os børn, som deltog i høstarbejdet.

Jeg husker også, at Hans A. Nielsen, Baunevang (fra en ejendom på Hårlevvejen mod Endeslev) ofte hjalp til på gården i høstens tid. Selv for os børn var det tydeligt, at Gudrun havde ”et godt øje” til ham – de to kom rigtig godt ud af det sammen.

Støtteforeningen for Vallø lokalhistoriske Arkiv har i 2019 udgivet bogen ”Gårdene i Hårlev sogn og deres historie 1800 – 2018”. Her kan man også læse hele historien om ”Dalgård”.

Hovedgaden 66

Det første, jeg husker om denne ejendom, er at ejendommen husede en smedje af den gode gammeldags slags. Smed Poulsen var det, som drev virksomheden på stedet.

Dengang var der jo god gang i de traditionelle smedeopgaver – blot det at smede hestesko var en opgave i sig selv.

Men som tiden gik, blev behovet for bl.a. hestesko mindre og mindre, og mange af de andre traditionelle smedeopgaver blev udkonkurreret af fabriksproducerede elementer. Dette førte da også til, at smedjen blev lukket ned som virksomhed.

Ejendommen blev afhændet og overdraget til anden side. Jeg husker bl.a., at ejendommen blev overdraget til Eskild Andersen, der gennem mange år drev en møbelpolstervirksomhed på stedet. Eskild var et herligt og jovialt menneske, der altid var frisk på en snak med kunderne – og altid med et glimt i øjnene.

Efterhånden kunne Eskilds forretning heller ikke holdes oven vande, og Eskild fandt andre græsgange. Eskild blev da ansat som pedel på Hotherhavens Plejecenter, hvor han i en længere periode blev en afholdt medarbejder – såvel blandt det øvrige personale som blandt plejehjemmets beboere.

På et tidspunkt afhændede han ejendommen på Hovedgaden og flyttede til en ejendom på Solbakkevej 1, hvor han boede indtil sin død.

I dag drives der ikke mere virksomhed på adressen, der udelukkende anvendes til privat beboelse.

Hovedgaden 69

På denne adresse ligger nu Hårlev Planteskole v/ Abas Camili, der overtog stedet i 1997.

Området var tidligere en del af Brandskildegårdens jorder. Den nuværende villa, som er placeret vest for den oprindelige gård, blev bygget i 1970 af Verner Olsen, der oprindeligt etablerede planteskolen.

I 1972 solgte Verner Olsen 13,85 ha til Vallø Kommune. Enkelte villaer var allerede bygget i 1968, men ellers kom der for alvor gang i byggeriet fra 1977.

I perioden 1979-1983 byggede Vallø Almennyttige Boligselskab Brandskildeparken, der samlet set rummer 98 lejeboliger.

Brandskildegården var oprindelig ejet af familien Juul Olsen, hvortil adskillige slægtninge i Hårlev og omegn kan knyttes.

I bogen ”Gårdene i Hårlev Sogn og deres historie 1800-2018”, som er udgivet i 2019 af Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv kan man læse meget mere om Brandskildegården.

Hovedgaden 72

Jeg husker tydeligt denne ejendom, som ligger lige overfor min mormor og morfars ejendom på Hovedgaden 61.

Her boede Tove Kristensen og hendes mand Kristian – de havde en søn, der hedder Bjørn Kristensen som var klassekammerat med min lillebror. Bjørn bor stadig i Hårlev.

Tove havde på et tidspunkt broderiforretning på stedet, og hun var kendt viden om for sin ekspertise på dette område. Senere hen lukkede hun dog broderiforretningen.

Ejendommen anvendes i dag udelukkende til privat beboelse.

Hovedgaden 78

Her boede byens – og på det tidspunkt også eneste - dyrlæge Stig Andersen. Jeg husker, familien havde en søn – Ole Stig Andersen.

I 1964 overtog dyrlæge Knud Christensen dyrlægepraksissen. Knud Christensen bygger senere hus på Hyldegårdsvej 6 og driver så praksissen derfra.

Efter at hans kone Herdis dør i 2018 flytter Knud til Roskilde, hvor han bor hos sin datter Birgitte.

Udover at være en respekteret dyrlæge, så havde Stig Andersen også stor interesse i heste. Jeg husker, når dyrlægen andægtig og rank siddende på sin hest i perfekt ridepåkledning kom ridende gennem byen – ingen var i tvivl om, at det var dyrlægen, der kom ridende.

Fra ejendommen drives ikke mere erhverv – ejendommen bebos i dag af Kaj Damgaard og hans hustru Lone. Kaj er i øvrigt søn af byens mangeårige brugsuddeler Helge Damgaard, som i en meget lang årrække var uddeler – startende i den oprindelige Hårlev Brugsforening på Hårlev Bygade 38 og som sidenhen fortsatte i den spritnye Super Brugsen på Bredgade 5, da den blev etableret.

Kajs kone Lone er datter af Jørgen Olsen, der i mange år drev autoværksted på Faxevej 10.

Hovedgaden 82

Høvdingegård – en anden af byens største gårde.

Oprindeligt en flot gård med 4 længer og indkørselsportal mod Hovedgaden.

Som tiden gik, blev gården handlet, og andre kom til. Længen mod Hovedgaden blev bl.a. jævnet med jorden og erstattet af en helt ny fløj – specielt indrettet til svineavl. Naboerne på modsatte side af vejen var bestemt ikke tilfredse hermed – særligt på grund af lugtgenerne. Men miljømyndighederne havde talt, og i den sammenhæng er deres ord jo lov.

På grund af sygdom blev ejeren Jørgen Bech Jensen i 2005 tvunget til at sælge ejendommen. Gården med 10 ha blev købt af en entreprenør med henblik på udstykning til parcelhusgrunde. Andre ca. 20 ha blev solgt til sammenlægning med ejendommen Baunevang, Hårlevvejen 19, Endeslev.

Alle længer – incl. den omstridte længe med svinehold – blev jævnet med jorden, og tilbage blev kun gårdens oprindelige stuehus.

Hermed var der gjort klar til udstykning og salg af de mange grunde, der kunne realiseres på området.

Entreprenørens drømme blev dog ikke bragt til virkelighed lige med det samme, idet den økonomiske krise kort efter overtagelsen af ejendommen satte en stopper herfor.

Men i skrivende stund er en meget stor del af udstykningen bebygget, og der bygges stadig på livet løs på området (Høvdingegården, Abildvænget og Hasselvænget). En helt ny bydel er således på vej til at se dagens lys. Og godt for det!

I bogen ”Gårdene i Hårlev Sogn og deres historie 1800-2018”, som er udgivet i 2019 af Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv kan man læse meget mere om Høvdingegården.

Hårlev Bygade 1

På adressen her lå Hårlev Bryggeri, der iflg. de historiske arkiver egentlig er startet som Ll. Linde Bryggeri.

Så langt tilbage, jeg kan huske, var ejeren oprindeligt brygger Axel Nielsen – gift med fru Elisabeth. Parrets søn Wolmer Nielsen overtog efterfølgende bryggeriet, og hans virke på stedet står klarere i min erindring. Wolmer og hans hustru Inger flyttede fra Hovedgaden 6 ind i beboelsejendommen på bryggeriet, da ”den gamle brygger” stod af.

Jeg husker bl.a., at vi fra vores have på Søndergade samlede nedfaldsæbler i kasser og leverede dem til bryggeriet. Nedfaldsæblerne blev efter vægt vekslet til bryggeriets herlige æblemost på flasker.

Jeg husker også, at bryggeriet bryggede hvidtøl – kaldet HB Hvidtøl. Efterhånden blev dette produkt dog udkonkurreret af hvidtøl fra Kongens Bryghus (KB Hvidtøl).

Fra 1916 blev bryggeriet hjemsted for Carlsberg depot, hvorfra Carlsbergs produkter blev distribueret til oplandets forretninger. Carlsberg depotet fungerede til slutningen af 1970-erne, hvor det så småt kom på tale at nedrive bryggeriet for at skabe plads til en forlængelse af Hovedgaden i østlig retning frem til Køgevejen.

En mulig nedrivning af bryggeriet skabte naturligvis stor debat i lokalområdet. Mange mente, at ejendommen var bevaringsværdig på grund af sit unikke særpræg – og protesterne mod nedrivningen var store.

Men planlæggerne vandt kampen, og i 1988 blev produktionsbygningerne jævnet med jorden. Kun beboelsesejendommen fik lov at blive stående.

Og ja – der skulle så gå adskillige år, før Hovedgadens forlængelse til Køgevej så dagens lys – men den *blev* dog gennemført – dog først i 2009.

Ret beset må det siges, at den nye vej i dag fungerer fint – ikke mindst er den trafikale belastning gennem Hårlev Bygade reduceret betragteligt.

Qua min skolekammerat Torben husker jeg naturligvis også bryggeriet som et sted, hvor vi sammen med andre af byens unge drenge havde mange gode stunder. Vi spillede bordtennis i kælderen under produktionsbygningen, og da det stoppede, kørte vi med miniracere samme sted.

Derudover brugte vi mange timer på at køre knallertrace på markerne øst for bryggeriet, og det var altid spændende, hvem der kunne køre stærkest.

Når man i dag skuer tilbage, kan det konstateres, at endnu en virksomhed er væk, og en særpræget bygning er revet ned.

Men at vi i en lille by som Hårlev har haft vores eget i mange år velfungerende bryggeri – det er da ret imponerende, synes jeg.

I 2017 udgav Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv en bog med titlen ”4 virksomheder i Hårlev”. En af disse 4 virksomheder er netop Hårlev Bryggeri. I bogen kan man læse alle detaljer om virksomheden fra start til slut.

Hårlev Bygade 2

Oprindeligt lå her en større gård, hvor nu kun det flotte stuehus og nogle af udbygningerne står tilbage. Gårdens jordtilliggender er for længst udstykket til parcelhusgrunde.

Det første, jeg husker om ejendommen, er at der boede en fabrikant – Mogens Skovgaard. Produktionsvirksomheden drev han i udbygningerne, og han producerede stikben (hanstik) som underleverandør til større virksomheder.

Mogens Skovgaard var gift med Ingelise Skovgaard, der var husgerningslærer på Hotherskolen.

Senere blev ejendommen afhændet til anden side, og virksomheden lukkede. I dag anvendes ejendommen til privat beboelse.

Hårlev Bygade 4

Her boede Frede Andersen med sin hustru Ingrid. Frede drev i mange år på stedet et mekanikerværksted, hvilket forklarer, hvorfor han i daglig tale blot blev omtalt som ”Mekaniker-Frede”.

Parret havde 2 sønner – Kurt, som blev gift med Lisbeth (Øl-Sørens datter) og så Benny. Både Kurt, Lisbeth og Benny nu døde.

Kurt og Lisbeth fik 4 børn – Johnny, Hanne, Jan og Lars. Johnny drev cykelværksted og salg – først på Hovedgaden 4, og i dag har han sit værksted Johnny’s Cykelrep på den anden side af vejen på Hovedgaden 1.

Foruden værkstedet var der på adressen en benzinstander fra Caltex, ligesom man kunne købe færdigblandet knallertbenzin.

Frede var meget jagtinteresseret og gik ofte på jagt – en hobby, som sønnen Benny også gik meget op i.

Da ejendommen efterhånden kom på andre hænder, forsvandt værkstedet og dermed også benzintanken. Der er ikke siden etableret anden virksomhed på adressen.

Hårlev Bygade 5

Området kendes nu som boligområdet ”Dams Have”.

I gamle dage lå her Haarlev Maskinforretning drevet af Valdemar Larsen. Efterhånden kom sønnen – Peter Dam Larsen – med i virksomheden. Peter Dam var gift med Eli, og parret havde bl.a. en søn – Lars Dam Larsen, som jeg i et par år spillede fodbold med.

Et af virksomhedens specialer var bl.a. at reparere landbrugsmaskiner. Peter Dam videreførte i en lang årrække faderens virksomhed på stedet, og efterhånden som også Peter Dam blev ældre, trådte sønnen Lars Dam ind i virksomheden.

På et tidspunkt valgte Peter Dam at stoppe – han fik et godt tilbud, og valgte at afhænde hele virksomhedens område.

Køberne rev stuehuset og virksomhedens bygninger ned i 2007 og etablerede et boligområde, som vi i dag kender som ”Dams Have”.

De første billeder er fra gamle dage. Billedet til højre viser virksomheden, som den så ud i 1984. Det nederste billede viser et eksempel på en af boligerne i ”Dams Have”.

Dermed var endnu en gammel og velrenommeret virksomhed i byen lukket ned.

Sønnen Lars forsøgte at videreføre virksomheden fra en adresse på Industrivej 13 – det kørte også fint i nogle år, men virksomheden måtte desværre lukke.

Hårlev Bygade 7

Her boede chauffør Helge Hansen og hustru Karen til leje. Deres datter hed Randi, som var min klassekammerat i hele skoletiden. Randi var endvidere min dansepartner gennem flere år, da vi gik på danseskole, som foregik i den store sal på Hårlev Kro.

Helge var i en kortere periode (1961) formand for Hårlev Boldklub.

Familien flyttede senere til et nybygget parcelhus på Solbakkevej.

Randi blev gift med min fætter Jørgen Jakobsen, og pudsigt nok byggede de hus på Hyldevænget 19 – skråt over for, hvor vi bor nu. Efter nogle år solgte de ejendommen og flyttede til Herfølge, hvor de har boet i en længere årrække. Pudsigt nok er de nu flyttet tilbage til byen og bor nu i den nye bydel på Høvdingegård.

I dag bor Jane og Gunner Nielsen i ejendommen. Gunner har jeg spillet håndbold med i mange år – først på seniorplan, og siden både på oldboys- og veteranhold i STG/Vallø.

Hårlev Bygade 9

Adressen her var oprindeligt hjemsted for en tømrervirksomhed ejet af H.H. Iversen – en god gammeldaws virksomhed, der beredvilligt løste både små, elementære tømreropgaver og også opgaver i lidt større skala.

Familien havde en søn – Jens Iversen, der i en periode ejede Uglemosegård beliggende lidt vest for Hårlev by. Gården er imidlertid afhændet, og Jens Iversen bor nu i et parcelhus i Hårlev by.

I virksomheden var flere ansatte. Bl.a. husker jeg Frede Petersen som en af de trofaste medarbejdere. Frede tilbragte sin pensionisttilværelse i et hus på Nymøllevej, men er nu afgang ved døden. Frede var i øvrigt lærer på husflidsskolen i regi af Hårlev Husflidsforening. En anden medarbejder, jeg husker, var Johannes Herbst – en lille beskeden og ugift mand, der altid havde et glimt i øjet.

Jeg gik selv i en enkelt vinter til husflid, og det foregik i lokaler på skolen – oven på den bygning, der i dag rummer skolebiblioteket – eller Mediateket, som det vel hedder i dag.

Jeg besluttede mig for at lave et TV-bord med en enkelt skuffe. Bordet blev lavet i egetræ/egetræsfiner. Benene skulle laves i massivt egetræ, og da min - på det tidspunkt - håndværkssnilde ikke var på sit højeste, blev der høvlet mere og mere af de egetræsstykker, der skulle blive til ben. Jeg husker, at Frede sagde til mig, at benene efterhånden lignede stilethæle, så meget, som jeg havde høvlet af. Men bordet blev færdigt, og det gjorde i mange år god gavn hjemme i stuen på Søndergade.

Da Iversen stod af, blev virksomheden overtaget af bygmester Hans Skou Pedersen, der den dag i dag driver virksomhed på adressen. Omtalte Frede Petersen fulgte med.

Hans havde i forvejen bygget adskillige huse i byen – og han lavede stort set det hele selv. Det må være et stort privilegium at have disse evner.

Jeg har haft mange gode oplevelser med Hans – ikke mindst på grund af et godt venskab, men også på håndboldholdet, hvor Hans var holdets solide målmand. Selv et par forstuvede fingre fik ikke Hans til at melde afbud. Næh.. fingrene blev bare tapet op – så var han klar til kamp igen.

Hans's kone Jytte har jeg haft fornøjelsen at spille dilettant med, og jeg har for resten skrevet flere konfirmationssange til deres døtre. Så der er mange gode relationer at se tilbage på.

For et par år siden var vi igennem et større renoveringsprojekt på Hyldevænget 24 – naturligvis med Hans som totalentreprenør. Alt blev lavet til vores fulde tilfredshed.

Glædeligt er det her at konstatere, at der fortsat drives tømrervirksomhed på adressen – gid det må fortsætte mange år endnu, så ikke endnu en virksomhed forsvinder fra byen.

I 2017 udgav Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv en bog med titlen ”4 virksomheder i Hårlev”. En af disse 4 virksomheder er netop tømrerfirmaet H.H. Iversen. I bogen kan man læse alle detaljer om virksomheden på denne ejendom.

Hårlev Bygade 13

På denne adresse havde Erik Bennedsen i mange år Tuborg-depot. Han købte ejendommen i 1958 af murer Thorvald Hansen, der indtil da drev sin virksomhed fra adressen.

Erik Bennedsen var gift med Vivi, der i sine yngre dage var en særdeles dygtig vandskiløber med flere mesterskaber bag sig.

Erik Bennedsen var i en årrække aktiv badmintonspiller i boldklubben og også medlem af klubbens bestyrelse i en periode.

Som årene gik, omlagde de store bryggerier strukturen, hvorved flere af de mindre depoter blev nedlagt/fusioneret med det mål at skabe større og bæredygtige depoterheder. Strukturændringen ramte også depotet i Hårlev, der dermed lukkede ned.

Ejendommen blev afhændet – bl.a. husker jeg, at der blev etableret metalsliberi på stedet. Indehaveren af ejendommen (som blev kaldt ”Sliberen”) valgte dog efter nogle år at lukke virksomheden og solgte den til anden side.

I dag drives der ikke mere virksomhed fra adressen.

Hårlev Bygade 14

Fra denne adresse drev Folmer Nielsen og hustruen Aase gennem en årrække vognmandsforretning. Jeg husker, at lastbilerne stod parkeret på et større areal bag beboelseejendommen. Folmer købte Karl Jensens vognmandsforretning af enken Birtha. (Se Hårlev Bygade 32).

Sønnen Kurt deltog også i vognmandsvirksomheden. På et tidspunkt skiltes de dog, og Kurt startede for sig selv.

Folmer videreførte herefter virksomheden i en periode indtil han gik på pension og solgte sin lastbil.

Jeg husker, at Kurt på et tidspunkt boede på Hyldevænget 18 på hjørnet mod Bredgade. Lastbilen stod parkeret lige overfor foran nr. 15. Beboerne i nr. 15 var ikke alt for begejstrede for den støj, der kom, når Kurt tidligt om morgenen startede sin lastbil op.

Senere flyttede Kurt og familien fra Hyldevænget 18 og etablerede vognmandsvirksomheden på en ejendom lidt syd for Hårlev beliggende i Faxe Kommune. Dermed var støjproblemerne på Hyldevænget løst.

Vognmandsvirksomheden lever i dag i bedste velgående – dog nu med Kurts søn Brian som ejer – altså vognmænd i 3 generationer.

Hårlev Bygade 15

Til venstre ses Alderdomshjemmet i sin oprindelige skikkelse. Til højre de nye ældreboliger parallelt med Hårlev Bygade

I gamle dage lå på denne adresse Hårlev Alderdomshjem. Som navnet antyder, så husede stedet boliger til ældre mennesker, der var ude af stand til at klare sig selv i eget hjem. I en periode husede bygningen også Hårlev Husflidsforening i kælderetagen.

Som tiden gik, blev der behov for modernisering af hele ældresektoren, og det førte til, at alderdomshjemmet – efter store diskussioner – blev nedrevet.

I stedet byggede man et helt nyt Plejecenter, som fik navnet Hotherhaven. Navnet var angiveligt inspireret af Kong Hothers Høj på Hårlev Kirkegård.

Udover centrets mange værelser/boliger, var der også indrettet en centralkøkkenfunktion, der sidenhen blev omdrejningspunkt for madservice til kommunens ældre medborgere – også dem der valgte at forblive i eget hjem.

Efterhånden blev der bygget ældrevenlige boliger på arealerne omkring Hotherhaven, herunder rigtig mange i det område, der nu hedder Præstemarken.

Også på arealet ud mod Hårlev Bygade blev der bygget ældreboliger – særdeles velindrettede boliger med alle nødvendige faciliteter. Da min mor solgte ejendommen på Søndergade 5, flyttede hun ind i en af de gode boliger her, og hun boede der indtil sin død i 2003 – 91 år gammel.

Efter at have solgt deres hus i Strøby, nåede min kones søster Lone Larsen og hendes mand Ejgil også at bo i en af disse boliger i ca. 1 år, inden de begge døde i 2013.

Hårlev Bygade 16

Huset er oprindeligt bygget af murer Thorvald Hansen, flyttede hertil fra Hårlev Bygade 13. Thorvald Hansen boede også i en periode på Hovedgaden 36.

en årrække – hvor mange år husker jeg ikke. Men jeg husker, at ejendommen senere blev overtaget af Robin Petersen, søn af Ole og Birthe Petersen.

Robin afhændede senere ejendommen og etablerede sig i et parcelhus på Ageren i Hårlev. Denne ejendom overtog han fra murermester Troels Larsen og hans hustru Inge. Inge er afgang ved døden.

Robin og hans familie bor stadig i ejendommen på Ageren.

Hårlev Bygade 19

Som dreng husker jeg, at der her var et brødudsalg. Familien, der boede der, hed Lorentzen. Mandens navn husker jeg ikke, men det var hustruen Helga, der passede brødudsalget, der var indrettet i bygningen til venstre for stuehuset.

Jeg husker også, de havde en søn, der hed Karsten, som var jævnaldrene med min søster Lene.

Hvornår og hvorfor brødudsalget lukkede, husker jeg heller ikke. Men lukket blev det på et tidspunkt. Måske fordi der efterhånden var blevet etableret 2 ”rigtige” bagerforretninger – godt nok på Hovedgaden i den anden ende af byen.

Hårlev Bygade 22

Her boede skomager Hans Jacobsen og hans familie. I familien var en søn, der hed Poul Werner, der i en periode var bestyrelsesmedlem i Boldklubben. Ad denne vej lærte jeg ham at kende.

Skomageren havde forretning og værksted i ejendommens kælderetage. Bortset fra træskomanden på Hovedgaden 9, så var det her det eneste sted i byen, hvor man dels kunne købe nye sko og dels få sine sko repareret. Jeg husker, at hustruen hjalp til med ekspedition i forretningen.

Efterhånden som skomageren og hans hustru blev ældre – ja, så lukkede forretningen og ejendommen blev solgt til anden side.

I dag drives der ikke virksomhed fra adressen.

Hårlev Bygade 23

På denne adresse lå Hårlev Cementstøberi med et stort udenomsareal, der gik helt ned til bækken. Området blev brugt til oplag af støbte kloakrør, brønde m.v. Cementstøberer hed Christian Larsen, der boede sammen med Kamilla Jørgensen.

I stuehuset til ejendommen blev der gennem mange år drevet pensionatvirksomhed, hvor folk, der havde behov for det, kunne komme og spise hver dag. Primus Motor i pensionatet var netop førnævnte Kamilla – i daglig tale bare ”frk. Jørgensen”.

Da min svoger Orla (Lenes mand) startede som mejerist på Hårlev Mejeri, indtog han hver dag sine måltider i pensionatet. Det var altid spændende at høre, når han fortalte diverse historier om de øvrige pensionærer, som ofte var enlige mænd.

Efterhånden som Orla lærte min søster bedre at kende, kunne han slippe pensionatet for i stedet at spise hos os i hjemmet på Søndergade.

Pensionatvirksomhed, som dengang, eksisterer givetvis ikke i dag, hvor der jo også findes talrige andre muligheder for at skaffe sig de daglige måltider. F.eks. er et tryk på mobiltelefonen nok, så kan man få det hele leveret til døren snart sagt på alle tider af døgnet.

Omtalte frk. Jørgensen passede ved siden af pensionatet et ishuse, der lå ud mod Hårlev Bygade foran stuehuset. Isleverandøren var dengang Premier Is.

Ishusets placering tæt ved skolen gjorde jo, at der var en pæn omsætning. Betjeningen foregik ved at kunderne trykkede på en ringeklokke, og efter et stykke tid kom frk. Jørgensen så løbende fra stuehuset – låste sig ind i ishuse og spurgte høfligt: Hvad skulle det være?

Når ekspeditionen var færdig, låste hun ishuse af og trissede tilbage til stuehuset.

Jo, det var tider dengang – men sikken en tilværelse for stakkels frk. Jørgensen.

Cementstøberiet, pensionatet og ishuse er selvfølgelig for længst nedlagt, og arealet ned mod bækken er udstykket til private boliger. Hermed sluttede endnu en æra for en af byens gamle virksomheder.

Stuehuset fremstår i dag velreoveret og benyttes mig bekendt alene til beboelse.

Hårlev Bygade 25

Her lå en blomsterforretning – Acacia – bestyret af Erna Jensen, som var gift med Ejner Jensen. Parret havde en søn, der hed Hilmer og som var jævnaldrende med min søster.

Ejner Jensen var graver, klokker m.v. ved Hårlev Kirke. Han var ikke så godt gående, så det må have været en hård tørn for ham hver dag flere gange at tage turen op og ned af de mange trapper i kirketårnet, hvor klokkerne jo var monteret øverst oppe. Men han klarede jobbet gennem mange år.

I nyere tid er den manuelt udførte ringning jo for længst erstattet af elektronikken, som styrer, hvornår klokkerne skal ringe solen op og ned.

Hustruens blomsterforretning havde god omsætning i forbindelse med begravelser/bisættelser fra Hårlev Kirke – en god kombination, må man sige.

På et tidspunkt, som jeg husker det, blev blomsterforretningen ændret til genbrugsforretning, hvor brugt tøj af alskens slags kunne købes. Det var også Erna, der drev denne forretning.

Efterhånden døde virksomheden ud, og i dag er ejendommen overtaget af andre - og anvendes mig bekendt udelukkende til beboelse.

Hårlev Bygade 32

På denne adresse – lige overfor gadekæret – lå i min barndom en vognmandsforretning, som blev drevet af vognmand Karl Jensen – gift med Birtha.

Jeg har ikke kunnet finde fotos af ejendommen, som den så ud dengang. I stedet har jeg i Lokalhistorisk Arkiv fundet et billede af vognmanden selv – dateret i perioden 1925 – 45 (til venstre ovenfor). Af den historiske beskrivelse fremgår det i øvrigt, at Karl Jensen stammede fra Endeslev.

Billedet til højre viser gadekæret på højre side af vejen, og til venstre ses det område, hvor vognmandsforretningen oprindeligt lå – naturligvis nu i skikkelse af velordnet have til en af de udstykkede ejendomme.

Ejendommen bestod af en stor oplagsplads, garageanlæg og stuehus til beboelse. Grunden strakte sig fra Vestergade (nu Dalen) og helt ned til bækken, der løber gennem byens gadekær.

Arealet blev i 1969 solgt til kommunen, og hele ejendommen blev udstykket til parcelhusgrunde – 3 i alt kunne arealet rumme. De udstykkede parceller er i dag bebygget og nummereret som de første ejendomme med lige husnumre på Dalen (tidligere Vestergade).

Hårlev Bygade 36

Det første jeg husker om denne ejendom er, at der boede en ejendomsmægler Aksel Jelding Dannemand gift med Ingrid Jelding Dannemand, som drev tandlægepraksis på stedet – den eneste af slagsen i byen.

Da jeg som 9-10 årig første gang kom til tandlæge, var det naturligt, at blive behandlet her. En enkelt af de plumper, som hun satte i mine tænder, har jeg faktisk endnu.

På et tidspunkt blev ejendommen og tandlægeklinikken overtaget af Elin og Niels Damslund Jensen – begge tandlæger, som dermed videreførte tandlægevirkksomheden i byen.

Som den lokalpatriot, jeg er, fortsatte jeg naturligvis med mine regelmæssige tandlægebesøg her. Niels Damslund blev min tandlæge, og Elin blev min kones tandlæge.

Nogle patienter kunne have det lidt svært med Niels Damslund, som godt kunne virke en anelse studs. Elin var altid smilende og meget venlig og imødekommende overfor sine patienter. Jeg havde nu aldrig nogen problemer med Niels – vi kom godt ud af det sammen.

Jeg husker, da min svigerfar skulle have forlorne tænder. Niels Damslund fik denne opgave. Svigerfar måtte møde i klinikken adskillige gange for at få tilpasset sine nye tænder. Det lykkedes aldrig for Niels Damslund at få hans tænder til at passe ordentligt. Til sidst blev det for meget for svigerfar, og han endte med i protest at kyle tandsættet på bordet med en syrlig bemærkning om, at ”de tænder kommer aldrig til at passe andet end til en schæferhund” – og han kom der aldrig siden. Om tandlægen nåede at få betaling for det arbejde, han *havde* udført, melder historien ikke noget om.

Niels cyklede en del, og desværre omkom han i forbindelse med et styrt på sin cykel. Hans kone Elin førte dog tandlægeklinikken videre på egen hånd.

Som tiden gik, overdrog Elin klinikken til tandlæge Anne-Marie Holk, og Elin flyttede til Køge. I skrivende stund er Elin også afgang ved døden.

Anne-Marie Holk driver den dag i dag tandlægeklinikken på stedet – nu med en anden tandlæge – Grethe Hindsø – som makker.

Og ja - jeg får stadig behandlet mine tænder på denne adresse, hvor Anne-Marie nu er min tandlæge.

I min tid i Vallø Kommune arbejdede jeg forresten i en længere årrække sammen med Anne-Maries mand Torsten Paridon.

Hårlev Bygade 38

På denne adresse lå oprindeligt Hårlev Brugsforening. Jeg husker de første år af min skoletid, at det var bekvemt at købe slik i brugsen, som jo lå behændigt nær ved skolen på Faxevej.

I hele bygningskomplekset var der både lejlighed på første sal mod Hårlev Bygade, ligesom der var lagerbygninger m.v. ud mod Toftegårdsvej, og selve butikken lå i stueplan med facade mod Hårlev Bygade.

Jeg husker også uddeleren, der hed Helge Damgaard. Hans søn Kaj Damgaard bor stadig i byen (på Hovedgaden 78).

I starten af 1960-erne blev ejendommen opkøbt af Vallø Kommune, da brugsen byggede en helt ny forretning på Bredgade. Efter at brugsen var flyttet til Bredgade, blev ejendommen indrettet til mødested for ældre medborgere, ligesom den i en længere årrække husede Hårlev Ungdomsklub – et sted hvor 14-18 årige unge kunne mødes flere gange ugentligt.

Jeg husker også, at en Motorcykelklub i flere år i bygningerne mod naboejendommen (Hårlev Bygade 40) havde såvel klublokaler som værksted – vel at mærke ikke en MC-klub, som mange i dag forbinder med Hells Angels og Banditos. Næh, det var udelukkende en klub for passionerede motorcykelentusiaster, der bare elskede at skrue på deres maskiner og køre ture rundt i det ganske land.

Værkstedsfaciliteterne blev i øvrigt også brugt af diverse aftenskolehold til motorlære, hvor folk kunne lære elementære ting om vedligeholdelse af deres biler.

I dag bruges ejendommen til integreret institution for fritidshjems- og børnehavebørn – altså er ejendomskomplekset stadig ejet af kommunen.

Ovenfor til venstre ses et billede af Hårlev Brugs omkring år 1935. I midten et billede af ejendommen på Hårlev Bygade som den ser ud i dag. Til højre ses Brugsen på Bredgade i forbindelse med indvielsen i 1969, før der endnu var etableret benzintank på adressen. Herunder 2 billeder af Brugsen, dengang der var indgang fra Bredgade.

Køgevej 1

På denne adresse lå i gamle dage Autoforretningen Lundsberg, drevet af Richard Jensen, som boede privat på Køgevej 3.

Jeg husker bl.a., at jeg 2 gange har handlet bil med Richard Jensen. Første gang var omkring 1970, hvor jeg købte en rød folkevogn, årgang 1967 – en såkaldt "boble" – og prisen, ja, den var 7.500 kr. – for mig en formue dengang.

Senere byttede jeg folkevognen med en Sunbeam – også med Richard Jensen som mellemmand.

Jeg husker, at Richard havde en datter Lisa og 2 sønner – den ene søn hed Flemming, som senere overtog værkstedet, og den anden hed Erwin. Flemming underviste for resten i nogle år aftenskolehold på Hårlev Bygade 38 i ”bilens røgt og pleje”. Senere etablerede han sig med autoværksted og tankstation på den anden side af vejen – nu kendt som stedet, hvor Cirkel-K-tanken ligger på Faxevej 1.

Gennem flere år drev Palle Skovslund VVS-virksomhed på adressen – Palle er søn af Arne Skovslund og dermed tredje generation i familien Skovslund, der viderefører VVS-virksomheden. Palle er nu gået i kompagniskab med en VVS-virksomhed i Strøby Egede, hvorfra de driver virksomheden nu.

VVS-virksomheden (eller blikkenslagervirksomheden, som man sagde dengang) startede med Ove Skovslund (boede på Nymøllevej). Så blev det til Ove Skovslund og Søn, da Arne Skovslund indtrådte i virksomheden. Arne er for resten gift med Hjørdis, der i mange år drev frisørsalon i Hårlev – først på Diget og sidenhen på Hovedgaden. Såvel Arne som Hjørdis driver i dag ikke længere virksomhed.

Som et yderligere kuriosum skal det med, at jeg i hele min skoletid har været klassekammerat med en anden af Skovslunds sønner – nemlig Sigurd, der i en årrække drev ejendomsmæglervirksomhed fra adressen på Hovedgaden 23. Sigurd er afgang ved døden.

Fra bygningerne på Køgevej 1 driver Jesper Ladager nu virksomhed med køb og salg af automobiler.

Ejendommen på Køgevej 3 er for længst afhændet til anden side. Bl.a. har der været tømrer- og snedkervirksomhed på adressen.

Billedet til venstre viser Richard Jensens autoværksted dateret 1948-50. I midten virksomhedens adresse, som den ser ud i dag, og billedet til højre er Køgevej 3, hvor Richard Jensen og hans familie oprindeligt boede. Den oprindelige rødstensvilla fremstår i dag med en vandskuret renoveret facade.

Køgevej 2

Her lå Dania, som gennem mange år var et velbesøgt værtshus bestyret af familien Jensen, hvis søn hed Max.

Jeg husker, at Max var en af initiativtagerne til en modelracerbane, som blev etableret i et kælderlokale på Hårlev Bryggeri.

Dania var dengang ejet af indehaveren af Hårlev Kro – Viggo Jørgensen.

I nyere tid husker jeg, at Max overtog driften af den legendariske pølsevogn på Køge Torv, ligesom han var engageret i bestyrelsen i en golfklub i Bjæverskov/Borup-området – vistnok med navnet Hareskov.

Om Dania husker jeg ellers, at værtshuset faktisk tjente som klubhus for byens boldklub, før den fik sig etableret med egne klubhusfaciliteter. Det var sådan, at efter hver hjemmekamp, som i starten blev spillet på fodboldbanen ved Hotherskolen – ja, så mødtes alle spillerne efter kampen på Dania til hyggeligt samvær over en pilsner eller to. Dania havde dengang også en billardstue, som mange af min årgang helt sikkert husker – i øvrigt den eneste af slagsen i Hårlev.

Efter at familien Jensen forlod Dania, husker jeg, at Viggo Jørgensens søn – Jørgen – på et tidspunkt drev værtshuset, indtil han afgik ved døden. Siden den tid, har stedet ført en omtumlet tilværelse med op til flere nye ejere, der på skift forsøgte at drive virksomhed på stedet. Men den ene ejer efter den anden er lige så stille gået nedenunder og hjem.

Bl.a. har der på adressen været en virksomhed med dyrefoder m.v. - godt nok langt fra de gode gamle dages Dania. I forvejen havde vi jo 2 andre forretninger i byen i samme branche.

I skrivende stund drives der fra adressen en virksomhed med thai-massage –. Spørgsmålet er vel også, hvor længe den virksomhed kan eksistere på stedet.

Billedet til venstre er fra omkring 1920, mens billedet til højre er nutidigt.

Faxevej 1

Efter at have drevet autoværksted på Køgevej 1, rykkede Flemming Jensen til Faxevej 1 og drev derfra gennem flere år Autoforretningen Lundsbjerg – navnet har angiveligt relation til Lundsbjerggård på Køgevej 4. Flemming og hans hustru boede privat i boligen på Faxevej 3 – behændigt tæt på virksomheden.

I dag huser Faxevej 1 Cirkel K med benzinstandere, kiosk og bilvask. I den tilstødende værkstedsbygning (bagved tankanlægget) lå JP Auto og en bilsynsforretning.

Billedet viser Statoiltanken, som den ser ud i dag, nu en del af Circle K. Til højre i billedet ses Faxevej 3, og til venstre bag ved tanken anes værkstedsbygningerne, hvor JP Auto og en bilsynsvirksomhed holdt til i en periode.

Faxevej 2

Her lå Platangården, som i mine yngre dage var nærmeste nabo til skolen, som i dag ligger på Faxevej 4 – nu kendt som Hotherskolen.

Ejerne af gården var Hans Olsen, der var gift med Hildur. Jeg husker, de havde en datter, der hed Susanne.

Det mærkelige ved Platangården var, at hele jordtilliggendet var placeret på den anden side af Faxevej. Det betød jo, at Faxevej skulle krydses, hver gang markarbejdet skulle udføres. Men mig bekendt har denne krydsende trafik aldrig medført uheld af nogen art.

I nyere tid er ejendommen blevet kraftig renoveret, og stuehuset fremstår i dag i særdeles pæn og nydelig stand.

I 2019 udgav Støtteforeningen for Vallø Lokalhistoriske Arkiv bogen ”Gårdene i Hårlev Sogn og deres historie 1800-2018”. Her kan man læse meget mere om Platangården.

Faxevej 4

På adressen ligger Hotherskolen, som blev bygget i slutningen af 1950-erne/i begyndelsen af 1960. Før Hotherskolen så dagens lys, lå på adressen ”den gamle hvide skole”, som vi sagde dengang. Den hvide skole måtte dog lade livet, da Hotherskolen blev bygget. Foruden undervisningslokaler i den hvide skole, så rummede bygningen også en lejlighed, hvor lærer Olsen og hans hustru boede. Hotherskolen blev bygget i H-form med administrationsafsnit i midten og en 2-etagersbygning parallelt med Platangården – kaldet ”den høje bygning” (fordi denne bygning - i modsætning til skolens øvrige bygninger - var i 2 etager). Den anden side af H-et var en fløj bestående af gymnastiksal, skolekøkken, aula og festsal.

Øverst til venstre et billede af Hotherskolen, som vi kender den i dag med et kig fra Faxevej ind i skolegården. I midten den gamle ”hvide skole”, der blev revet ned, og til højre den gamle ”røde skole” på Faxevej 5, som den så ud i slutningen af 70-erne.

Historien bag Hotherskolens tilblivelse er jo, at de fire gamle sognekommuner Haarlev-Himlingøje, Endeslev-Vråby, Valløby-Tårnby og Varpelev blev enige om at bygge en centralskole til erstatning for de små skoler ude i de enkelte sogne. Denne enighed var en stor del af baggrunden for, at de fire sognekommuner i 1962 blev sammenlagt til en ny storkommune, der fik navnet Vallø Kommune.

På billedet herunder ses fra indvielsen i oktober 1960 sognerådsformand Vallentin Rasmussen, skoleinspektør Axel P. Jensen og sognepræst Sigurd Schjørring, der på det tidspunkt var formand for skolekommissionen.

Ved Hotherskolens indvielse i 1960 husker jeg, at håndværkernes gave var et maleri på væggen omkring scenen i skolens festsal forestillende Kong Hother og hans følge – ganske flot var det. En del år senere opstod der imidlertid polemik omkring vægmaleriet, hvor nogle kræfter mente, at vægmaleriet burde males over. Polemikken endte da også med, at vægmaleriet blev overmalet. Synd og skam, som nogle mente dengang!

Her et luftfoto af Hotherskolen fra 1960 – det ses tydeligt, at skolen er bygget i "H-form". Øverst til højre anes Hårlev Kirke, og nederst til højre på modsatte side af Faxevej ses den gamle "røde skole". Herunder ses vægdekorationen, som er udført af Aksel Nielsen, Rødvig. Vægdekorationen var en gave fra håndværkerne, der byggede Hotherskolen

Sagnet om Kong Hother

Tekst set på en øl med navnet ”Kong Hother” brygget af Næstved Bryghus A/S:

”En ung ridder blev skarpt forfulgt af elverfolket fra Hellested og søgte tilflugt bag alteret i Hårlev Kirke. Den unge ridder blev senere konge og fik navnet Hother. Han blev begravet tæt ved kirken, og man satte en høj omkring hans grav.”

Højen er nu til dags kendt som ”Hothers Høj”, som ses herunder.

Faxevej 5

På denne adresse lå den gamle ”røde skole”, hvor jeg startede min skolegang med frk. Anna Rasmussen som klasselærer.

På det tidspunkt var der kun skolelederen Axel P. Jensen, Orla Preben Olsen, Anna Rasmussen og Inger Nielsen tilknyttet som lærere.

Jeg husker, at der i bygningen kun var 2 undervisningslokaler – et til de største elever og et til de mindre elever. Bordene stod i snore lige rækker med plads til 2 elever ved hvert bord.

Udover de 2 undervisningslokaler, så var der en lejlighed i stueplan, hvor Axel P. Jensen og hans hustru Else boede. På første sal var der en lejlighed, hvor min klasselærer frk. Anna Rasmussen boede (altid kaldet ”frk. Rasmussen”).

I 1959 blev Hotherskolen på den anden side af vejen så taget i brug, og al undervisning skulle så naturligvis flyttes dertil, hvilket skete i 1960. I første omgang blev 1. – 3. årgang i den røde skole, mens 4.- og ældre årgange rykkede over i den nye skole med det samme. Efterfølgende kom de yngste årgange med.

En sådan ny stor skole krævede ansættelse af en ekstra pedel. I forvejen var Karl Vilhelm og hans hustru Petra ansat som pedelpar. De boede privat på Lystrupvej 2. Parret fortsatte i første omgang som sådan, da den nye skole blev taget i brug.

I 1960 blev Arno Larsen så ansat som pedel, og hans kone Lis, der både var rengøringsassistent og ”kantinedame”. Arno og Lis fik netop lejlighed på Faxevej 5, der således var blevet ombygget efter at alle elever var flyttet til den nye skole på den anden side af vejen. Parret havde flere børn, bl.a. en søn Steen, som jeg kendte særdeles godt. Steen blev sidenhen udlært som elektriker, og havde i en længere årrække job som sådan i Hårlev Installationsforretning på Hovedgaden 58. Både Arno, Lis og Steen døde for flere år siden.

Billedet ovenfor til højre er et klassefoto fra 1959, hvor jeg gik i 3. klasse. Jeg står selv yderst til venstre i øverste række (med hjemmestrikket grønlandersweater, som var på mode dengang).

Billedet øverst til venstre er den gamle skolebygning, som den så ud i begyndelsen af 1970-erne, d.v.s. ca. 10 år efter at undervisningsaktiviteterne var flyttet til Hotherskolen på den anden side af Faxevej. Nederst til venstre et kig ind til bygningen, som den ser ud i dag.

Faxevej 8

Her lå i gamle dage en smedje bestyret af smedemester Ibsen – i daglig tale omtalt som ”smed Ibsen”.

Smedens have var nærmeste nabo til fodboldbanen ved Hotherskolen, hvor boldklubben trænede og spillede alle sine hjemmekampe.

Fra fodboldbanen kunne det jo ikke undgås, at der ved flere lejligheder røg en fodbold ind i smedens have, hvilket han bestemt ikke var glad for – særligt ikke, når fodboldspillerne ”plankede” den ind over hegnet. Det førte til mange konfrontationer med smed Ibsen dengang.

Men boldklubben havde jo ikke oceaner af bolde, så derfor måtte de hentes ud fra smedens have igen. At smeden så gerne så, at spillerne gik hele vejen udenom ad Faxevej, var jo en anden sag. For dem var det ulige nemmere at kravle over hegnet og hente de bolde, der uheldigvis var havnet i smedens have.

I dag fremstår ejendommen velrenoveret (billedet ovenfor) og ser ganske anderledes ud end den gjorde dengang tilbage i 50-erne.

Faxevej 9

Her boede malermester N. Peter Jensen med sin hustru Eli. Udover malervirksomheden, der blev drevet som enkeltmandsvirksomhed, så drev Eli ishus og pølsebod i bygningens nordligste del (bygningen med fladt tag til venstre i billedet) – behændigt lige overfor Hotherskolen. Billedet viser ejendommen, som den ser ud i dag.

Derfor var det nemt for skolens elever i frikvartererne lige at smutte over på den anden side af vejen og købe is, pølser, slik og/eller sodavand. Ikke en helt ufarlig manøvre på den for den tid relativt stærkt trafikerede Faxevej. Skolen havde da også sine problemer med at holde eleverne inde på egen matrikel.

Parret havde flere børn – bl.a. en søn – Bjarne – som var jævnaldrende med mig. Vi gik da også i skoleklasse sammen i en årrække, ligesom vi spillede på samme fodboldhold i byens boldklub.

I dag drives der ikke mere malervirksomhed på stedet, men der har i en årrække i nyere tid eksisteret et autoudlejningsfirma på stedet. Om udlejningsfirmaet er aktivt i skrivende stund, er jeg ikke helt opdateret på.

Faxevej 10

Fra gammel tid har der på adressen været cykelværksted drevet af Bannebjerg, der havde lejet sig ind hos ejeren Frode Sjølund) og også en lillebilsudlejning har der været.

Så langt tilbage, jeg kan huske, har der altid været autoværksted på denne adresse.

Først med Jørgen Olsen, der i tilknytning til værkstedet også havde privat bolig i ejendommen sammen med sin hustru Iris.

Jeg husker også, at de havde 4 døtre – Merete, Lisa, Anette og Lone. Anette og Lone bor stadigvæk i Hårlev sammen med deres respektive ægtefæller.

Anette er gift med vognmand Henrik Jensen, og de driver deres forretning fra Industrivej. Lone er gift med Kaj Damgaard og bor på Hovedgaden 78.

Desværre omkom Jørgen Olsen i en voldsom bilulykke ved Slimminge sammen med byens tømmerhandler Preben Rasmussen og yderligere en af de ansatte hos Preben Rasmussen. Tragisk at miste 3 aktive borgere i en sådan ulykke.

Bolig og værksted blev herefter overtaget af mekaniker Preben Jensen og hans hustru Susanne. Preben stammer fra Himlingøje – søn af Svend Jensen (og hustru Marie). Svend var i en lang årrække ansat i Autoforretningen Lundsbjerg og i hans sidste aktive år en god hjælp for Preben på Faxevej 10.

I min tid i Vallø Kommune var jeg i en årrække kollega med Susanne, der var ansat i Skatteafdelingen.

Svend og Marie havde yderligere 2 sønner – Ivan og Steffen – begge brave gutter, som jeg gennem mange år spillede på fodboldhold med i Boldklubben Vallø.

Efter overdragelsen af ejendommen på Faxevej købte Iris en ejendom på Vestergade (nu Dalen) og flyttede dertil. Pudsigt nok som bagbo til vores hus på Hyldevænget 24. Vi har haft mange gode hyggesnakke over hegnet med Iris i de år, hun boede der.

På et tidspunkt afhændede Preben og Susanne værkstedet, som den dag i dag drives videre på stedet – blot nu med de nye ejere.

Faxevej 25

Herover et billede af ejendommen, som den ser ud i dag.

Til venstre et billede af Hårlev Mølle tilbage fra 1957, mens mølledriften endnu var aktiv på stedet. Møllen brændte 12.-13. juli 1983.

Her lå i min barndom Hårlev Mølle, som blev drevet af møller Vilhelm Larsen. Og den var i drift i adskillige år, inden den blev solgt til anden side og formål. Jeg husker også, at der på stedet var ansat en møllersvend, som hed Herluf – gift med Herdis. De boede på Hårlev Mark i et hus tæt op ad jernbanen.

Mens jeg var mælkedreng hos ”Mælke-Alfred”, arbejdede Herdis på Hårlev Mejeri, hvor jeg tit så og snakkede med Herdis, når vi på mejeriet hentede mælk til den daglige mælketur.

Bl.a. husker jeg en ”familien Rasmussen”, som på et tidspunkt overtog møllen og etablerede en keramisk virksomhed, der som et af sine specialer kunne overføre billeder til f.eks. kopper, krus og andre porcelæns- og/eller keramikting.

Jeg har selv - blandt flere andre porcelænsting fra møllen – en vase med mit portræt, som jeg fik af Boldklubben Vallø i egenskab af at være kåret til ”Årets fighter” tilbage i 1980. På bagsiden af vasen er et symbol med fodboldspillere og BK Vallø’s flotte logo. Denne vase er fremstillet af folkene på Hårlev Mølle. Derudover har jeg flere andre porcelænskrus dekoreret med symboler – også fremstillet på Hårlev Mølle og dateret 1976.

Alle keramiktingene bærer i bundet et logo med billede af møllen og firmanavn ”Hårlev Mølle Keramik”.

I 1983, mens familien Rasmussen ejede stedet, nedbrændte møllen desværre til grunden, og den er aldrig siden blevet genopført. Dermed forsvandt et af byens stolte vartegn.

I dag drives der fra adressen et iskagehus og en pølsebod – dog en forretning, men godt nok i en helt anden boldgade end møllerivirksomheden fra dengang.

Bjergagervej 2

I min barndom husker jeg, at her lå et autoværksted ejet af Martin Nielsen og hans hustru Elna. Til grunden var en ret stor have, der lå klods op til vores have, mens vores familie boede på Søndergade – både i nr. 1 og 5.

Efter Martin overtog sønnen Mogens værkstedet og drev det videre i en årrække. Men efter Mogens var det slut med virksomhed på adressen.

Endnu et eksempel på, at virksomheder, som var engang, nu bare er forsvundet.

I skrivende stund ejes området af Hårlev Antenneforening, der bl.a. benytter stedet til opbevaring af kabeltromler m.v.

Bjergagervej 5

På denne adresse holdt Hårlev Central til. Centralbestyrer var Olga Olsen gift med Poul Olsen.

Når man dengang ringede op, blev man mødt af en venlig damestemme, der sagde ”Hårlev”. Derefter skulle man bare sige det nummer, man ønskede at tale med – eller for den sags skyld navnet på den person eller forretning, man ville tale med – omstillingsdamerne kendte jo numrene på alle folk og forretninger i byen.

Via jackstik blev man så stillet om til det ønskede nummer. Jo, det var tider dengang, hvor KTAS jo nærmest havde monopol på al telefoni, og derfor kunne tillade sig lidt af hvert i forhold til deres kunder, som jo ikke havde noget alternativ.

Der er sandelig løbet meget vand i stranden siden da. I dag er der så mange teleselskaber på markedet, at det for den almindelige forbruger er mere end svært at vælge den rette udbyder.

KTAS var en forkortelse af **K**jøbenhavns **T**elefon **A**ktie **S**elskab.

Vittige sjæle fik dog hurtigt omdøbt navnet til **Kun Tørstig Aldrig Sulten** – angiveligt inspireret af, at man ofte så selskabets folk stående med en øl i hånden ved forskellige reparationsarbejder rundt omkring i landskabet.

Efterhånden som telefonien blev moderniseret var der ikke mere behov for de gammeldaws centraler. Olga og Poul afhændede ejendommen på Bjergagervej og etablerede sig i et helt nyt hus på Nymøllevej.

Jeg var gode venner deres søn Flemming, som er 1 år ældre end jeg. I en periode var det en tradition, at Flemming, jeg og et par andre kammerater hver fredag hyggede os på Flemmings værelse på Nymøllevej – naturligvis godt udstyret med adskillige Tuborg FF-pilsnere indkøbt hos købmand Willemoes, der meget apropos central havde ”Hårlev nr. 2”. FF-pilsner er som bekendt en del stærkere end almindeligt pilsnerøl.

Så vidt jeg erindrer, fik vi dog ikke - på trods af promillerne - lavet de store ulykker – men hyggeligt var det.

I dag er der mig bekendt ikke mere virksomhed på adressen på Bjergagervej.

Bjergagervej 10

Fra denne adresse drev Svend Pedersen (kaldet ”Blik Svend”) gennem mange år VVS-virksomhed. Svend, der var gift med Ruth, startede oprindeligt som medarbejder hos Skovslund VVS på Nymøllevej, men fandt altså tiden moden til at starte på egen hånd. Svend var en glad og humoristisk anlagt mand, der altid var klar med en frisk bemærkning.

Da Svend fandt det passende at stoppe med sin VVS-virksomhed, blev ejendommen afhændet/lejet ud. Til en begyndelse startede en ny virksomhed på stedet, nemlig ”Blomsterskuret”, der som navnet antyder, handlede med blomster. Butikken var indrettet i ejendommens udhusbygninger.

Efter en tid her, rykkede ”Blomsterskuret” til Hovedgaden 29, da apoteksudsalget, der hidtil havde holdt til her, flyttede adresse til Hovedgaden 10 (Det lille Storcenter). Apoteksudsalget blev således på denne nye destination nabo til byens anden blomsterforretning – kendt som ”Blomsterhuset”. Pudsigt som de to blomsterforretningers navne minder meget om hinanden.

Byens særlinge

Enhver by har jo sine særlinge, som man siger. Måske også flere. Jeg vil her blot omtale en enkelt, nemlig ”Røver Kaj”, hvis rigtige navn var Kaj Aage Nielsen med bopæl på Toftegårdsvej. Kaj var en lille bred mand, elskelig og meget hjælpsom. Ikke mindst i Haarlev Boldklub var han en markant skikkelse. Han hjalp til med alverdens ting og sager i klubregi, hvilket også tydeligt kom til udtryk i denne hyldestsang afsunget ved en afslutningsfest i boldklubben i 1947.

**TIL RØVERKAJ FOR GOD OG TRO TJENESTE I H.B.
VED AFSLUTNINGSFESTEN FOR SÆSONEN 1 9 4 7!**
Mel.: Alle mand til pumpen.

H.B.’s venstre back, Røverkaj, vil vi fejre
Klubbens største gennem femogtyve Aar,
hans spil har skaffet utallige Sejre
Pletter blaa han givet har Modstandernes Laar.
I fem Hundred Kampe han lyste som Lampe,
han sparked og trampe – han alle ku’ tampe,
som Back og som Winge – han Benene svinge
han var ikke ringe, det Skudsmaal han faar.

Aldrig har han svigted ved Kampe og Træning,
Røverkaj er Sportsmand li’ fra A og til Aa,
en Sommer vi husker i vores Forening,
Røverkaj han trænede, saa det ku’ forslaa.
Paa Benene bare ad Vejen han fare
af sted som en Hare, for han skulle klare
for at samle Kraften, hver Morgen og Aften
en fem Kilometer og stærkt sku’ det gaa.

Drengehold og B.-Hold og A.-Hold han trække
frem i Lyset og i Rækken – Spiller saa go’,
Lykke han gjorde i X Mellemrække,
som ”old boys” han stadig klarer Spillet som to,
gaar Støvlen i Stykker, han ikke får Nykker,
han af den blot rykker, og ingenting trykker,
han paa bare Fødder Modstanderne møder,
de halter og bløder – (og Røverkaj lo!).

Maal har han lavet, ja ofte et smukt et,
engang en Modstander – Centring fanged han flot,
og med et Brandskud i Maalet den flugted,
altsaa i sit eget net, det var ikke saa godt.
Mens Bifaldet brased – som Tyrken han rased,
han pukled og mased – han skød og han passed.
Af Kræfter for mange han brugt har no'en Gange
saa Dom'ren fra Banen ud sende ham maat'.

Altid til Landskamp han møder og snuser,
og naar atter han er kommet hjem til vor By,
Røverkaj han viser os nye Fiduser.
Under Krigen var hans cykel just ikke ny,
3 Fordæk (det hopper) paa Baghjulet Propper
det havde vor Stopper – til Gøen af Mopper –
og blaasort i Bagen – han svigted ej Sagen,
men mødte til Kampe saa frisk og saa sej.

Røverkaj, en Scheik, det han ligner just ikke!
lille og velnæret, kugleformet er han,
dog er han Centrum for Pigernes Blikke,
han er kraftig som en Tyr – det lide de kan.
Han høj er i Hatten, alene om Natten
han ligger for Katten, han savner ej Skatten,
Da "Ungkarl" han fyldte – utallige hylde
ham med Peberbøsser, det nævnes blot kan.

Hvis der i Byen og Omegn er fester,
Røverkaj til alle sammen morer sig stort,
engang det hændte iblandt Festens Gæster
een vor Røverkaj benævned som "lille Lort".
Saa Kaj sa': Du ikke er længre end ligge
du kan ned! – han stikke ham en saa han hikke
"Tju-bang-svup" det sagde, den lange sig lagde,
af Røverkaj han sendt var til Drømmeland bort.

"Giv mig en Spids" Røverkaj tit det raaber,
altid Kammerat han er til Hjælpen beredt,
og nu vi alle for Røverkaj haaber,
at han stadig, som det altid førhen er sket,
vor Støtte vil være, og Aaget vil bære,
saa skal det nok skære – af ham vil vi lære.
Og saa for den Herre et Hurra til Ære
vi raaber i Kor li'saa højt, som vi kan.

"3 fra første Hold"

Jeg husker Kaj som en person, der altid var først med det helt nye. F.eks. havde han en super smart knallert NSU med twinsaddel. Jeg husker også, at han var en af de første i byen, der havde det mest moderne TV-udstyr. Historien fortæller også, at Kaj hel tilbage i 1948 havde et musikanlæg, der kunne spille så højt, at det kunne høres viden om i byen.

Kaj kunne også være ret bramfri i sin talemåder, og han brugte ikke sjældent kradsbørstige ord, hvis noget gik ham på.

Det er blevet mig fortalt, at Røverkaj en gang kom kørende på sin fine knallert ved Staxens Boghandel. Her stødte han uheldigvis sammen med byens præst Sigurd Schjørring, der samtidig kom forbi – på cykel vel at mærke.

Det fik Kaj til at råbe: Hvad fanden i hede hule helvede bilder du dig ind? Præsten svarede: Øh, jeg er pastor Schjørring. Kaj replicerede: Ja, det er jeg kraft edermanne lige glad med – jeg er Røverkaj, og du skal bare køre ordentligt.

Røverkaj var i en periode ansat på Hårlev Fjerkræslagteri. Når folk talte om det, var der nogen, der spurgte: Hvad laver Kaj egentlig der? Joh, sagde de – han er ansat til at følge de blinde høns på lokum. Og så blev der grinet.

På et tidspunkt var han også ansat ved kommunens vejvæsen. Når der skulle graves render til forskellige formål – og det var Kaj, der skulle gøre det – ja, så måtte renderne jo blive lidt brede p.g.a. hans korpus. Man skal huske, at på den tid blev mange render gravet ved håndkraft.

Netop omtalte pastor Sigurd Schjørring kan mange måske også huske som en af byens særlinge. Han var i hvert fald speciel. F.eks. cyklede han meget rundt i byen i sin karakteristiske stil. Jeg husker også, han havde en lyseblå Ford Anglia med den karakteristiske skrå bagrude. Han var meget religiøs og aftvang på den måde stor respekt fra byens borgere – altså meget anderledes end nutidens præster.

Det fortælles, at præsten på et tidspunkt var på besøg i Staxens Boghandel, hvor han gik rundt og kiggede på, hvad der var på hylderne. Han havde øjensynligt fået øje på et blad, nemlig Hudibras, som var den tids pornoblad. Det passede øjensynligt ikke pastoren. Så han gik straks til disken og sagde til Werner Staxen: Jeg synes, at De har lidt underlødige litteratur på hylderne, Staxen. Hertil svarede Staxen ganske uberørt: Ja, men det er såmænd kun pastoren, der kigger på det. Så var den snak forbi!

Afrunding

Da tankerne om denne bog første gang ramte mig, var indgangen til det hele jo de mange mindre virksomheder, som jeg huskede dem, pludselig forsvandt eller lukkede ned. Men som tiden er gået, er udviklingen heldigvis vendt – nu dukker der hele tiden nye virksomheder op.

Adskillige gange har det været nødvendigt at redigere indholdet i min beskrivelse for de enkelte ejendomme – simpelthen fordi udviklingen er gået så stærkt – og heldigvis for det. Det kan byen jo kun være tilfreds med.

Som tingene står i skrivende stund, så vil jeg tillade mig at kalde Hårlev by for en by i udvikling. Og gid at det må blive ved i mange år fremover.

Men på et tidspunkt i et sådant forløb, må der jo sættes punktum for skriveprocessen. Og det har jeg hermed gjort.

Andre kan måske fortsætte byens historie efter mig – det skulle da glæde mig.

Afslutningsvis endnu en gang tusind tak til alle, der har bidraget med fotos, input m.v. Det glæder mig umådeligt meget.

Lokalhistorie vil altid være interessant – måske først og fremmest for de borgere, der har boet i byen i mange år. Men det kunne måske også være interessant for ny tilflyttede at få lidt dybere kendskab til det område, de har valgt at bosætte sig i. Bogens indhold stiller jeg hermed til rådighed.

På forhånd tak for interessen.

De bedste hilsener til alle.

Finn Seehusen

Juni 2021

Indeks

Afrunding.....	90	Hovedgaden 49.....	48
Andre fritidssysler	14	Hovedgaden 5.....	28
Befolkningsudvikling.....	7	Hovedgaden 50.....	48
Bjergagervej 10.....	86	Hovedgaden 52.....	49
Bjergagervej 2.....	85	Hovedgaden 54.....	50
Bjergagervej 5.....	86	Hovedgaden 55.....	51
Byens særlinge	87	Hovedgaden 56.....	52
Byens udvikling	5	Hovedgaden 57.....	53
Familiedata.....	7	Hovedgaden 58.....	53
Familiens bolig	25	Hovedgaden 59.....	54
Faxevej 1.....	76	Hovedgaden 6.....	29
Faxevej 10.....	83	Hovedgaden 60.....	55
Faxevej 2.....	77	Hovedgaden 61.....	57
Faxevej 25.....	84	Hovedgaden 62.....	58
Faxevej 4.....	77	Hovedgaden 63.....	59
Faxevej 5.....	81	Hovedgaden 64.....	60
Faxevej 8.....	82	Hovedgaden 66.....	60
Faxevej 9.....	82	Hovedgaden 69.....	61
Fritidsjobs	12	Hovedgaden 7.....	29
Hovedgaden 1	26	Hovedgaden 72.....	61
Hovedgaden 10	30	Hovedgaden 78.....	62
Hovedgaden 12	30	Hovedgaden 82.....	62
Hovedgaden 13	30	Hovedgaden 9.....	29
Hovedgaden 16	31	Hårlev Bygade 1.....	63
Hovedgaden 18	31	Hårlev Bygade 13.....	67
Hovedgaden 2	26	Hårlev Bygade 14.....	68
Hovedgaden 20	32	Hårlev Bygade 15.....	69
Hovedgaden 21	32	Hårlev Bygade 16.....	69
Hovedgaden 22	33	Hårlev Bygade 19.....	70
Hovedgaden 23	34	Hårlev Bygade 2.....	64
Hovedgaden 24	35	Hårlev Bygade 22.....	70
Hovedgaden 25	35	Hårlev Bygade 23.....	70
Hovedgaden 26	36	Hårlev Bygade 25.....	71
Hovedgaden 29	37	Hårlev Bygade 32.....	72
Hovedgaden 3	27	Hårlev Bygade 36.....	72
Hovedgaden 30	37	Hårlev Bygade 38.....	73
Hovedgaden 31	38	Hårlev Bygade 4.....	65
Hovedgaden 33	39	Hårlev Bygade 5.....	65
Hovedgaden 36	41	Hårlev Bygade 7.....	66
Hovedgaden 37 – Hårlev Mejeri	41	Hårlev Bygade 9.....	66
Hovedgaden 4	27	Indeks.....	91
Hovedgaden 41	43	Indledning.....	4
Hovedgaden 42	45	Karriereforløb – Uddannelse - CV	20
Hovedgaden 43	45	Køgevej 1	74
Hovedgaden 44	46	Køgevej 2	75
Hovedgaden 47	47	Personlige data og mine første år.....	11
Hovedgaden 48	47	Sagnet om Kong Hother	80

En Hårlevdrengs erindringer

Hårlev før og nu

Finn Seehusen
Støtteforeningen for
Vallø
Lokalhistoriske Arkiv

